Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 1343 ՈՒՐԲԱԹ 24 ՅՈՒՆԻՍ 1888 (Ն. Տ.) 6 ՅՈՒԼԻՍ 1888 26 ՇԵՎՎԱԼ 1305

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Նորատունկեան-խան

غلطه ده نورادونكيان خانده آرهولك
غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Noradounghian Han, Galata
CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար Տարեկան դաշեկան արծաթ 160
» » Վեցամսեայ » » 80
» » Եռամսեայ » » 40
Գաւառաց » և արտաքին
Թղթատարաց Տարեկան » » 240
Գաւառաց համար և արտաքին
Թղթատարաց Վեցամսեայ » » 120
Օտար երկիրներ Տարեկան Ֆրանք 58
» » Վեցամսեայ » 26

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Կ. ՊՈԼԻՍ, 24 ՅՈՒՆԻՍ, 1888

ԵՐԵԿԻ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

(ՅՈՒՆԻՍ 29—2 ՅՈՒԼԻՍ.)

ՓԱՆԱՄԱՅԻ ՋՐԱՆՑՔ ԵՒ Պ. ՏԸ ԼԷՍԷՓՍ

Պ. տը Լէսէփս վհատիլ չի գիտեր. Փանամայի ջրանցքին պարգեւաւոր փոխառութեան անյաջող ելից վրայ, յունիս 29ին շրջաբերական մը հանեց, ընկերութեան բաժնետիրաց ուղղեալ, որով կ'ըսէ.

«Յունիս 18ին, երբ պարգեւաւոր փոխառութեան պայմանք հազիւ թէ ծանօթ էին, ստորագրութիւնք կը տեղային. Մեր ընկերք և հասարակութիւնը կը պատասխանէին Փանամայի ջրանցքին շինութիւնն աւարտելու համար եղած հրաւէրին. Լրագրութիւնը՝ լաւատեղեակ՝ իրաւամբ կ'ակնկալէր կատարեալ յաջողութիւն փոխառութեան. Յունիս 22ին, ստորագրութեան փակումէն չորս օր յառաջ, շահադէտք՝ սովորական հակառակորդք մեր ձեռնարկութեան՝ Փարիզի Սակարանին մէջ գայթակղալից հնարքներով առժամեայ անկում մը պատճառեցին մեր ընկերութեան բաժնեթղթոց վրայ. Յաջորդ օրը նոյն մեքենայութիւնն յառաջ բերաւ նոր և բոլորովին անտեղի անկում մը, և նոյն ժամանակ ստայօդ շրջաբերականներ ու կեղծ հեռագրեր տարածեցան իմ մահս ծանուցանող, և աշխարհի ամեն կողմը ղրկուեցան.

«Անզգամներն որք այնպիսի վայրկենի մը մէջ յանդգնեցան այդպիսի միջոցներու դիմել, ի դերեւ հանելու համար գործ մը յորում ամենամեծ շահ ունին ֆրանսական խնայութիւնն և ֆրանսական պատիւը, լաւ գիտեր էին պատեհ ժամը. զի ժամանակ չեր մնար իրենց եպերելի մեքենայութիւնները խափանելու. Հետեւապէս», Ֆրանսայի ինչ ինչ կողմերն, որպէս նաև օտար երկրաց մէջ, տագնապեցան նոքա որք մտադիր էին ստորագրել մեր փոխառութեան. Ընդհանուր դատախազն, որուն անմիջապէս բողոքեցինք, քննութիւն մը հրամայեց, երեւան հանելու համար այս յանցապարտ մեքենայութեանց հեղինակներն.

«Հակառակ այս հնարքներու, Ֆրանսա ըստ սովորութեան պատասխանեց մեր այս անպարկեշտ հակառակորդաց. Աւելի քան 350,000 ստորագրողք առին 800,000 պարտատոմսեր (երկու միլիոնէն), այսինքն՝ 290,000,000 ֆր.ի համար ստորագրեցան. Հետեւապէս, ստորագրողք պարտին յուլիս 5էն մինչեւ 10 վճարել մէն մի պարտատոմսի համար 40 ֆր.ի առաջին թերհաշիւն, որ հարկաւոր է մասնակցելու համար օգոստոս 9ի վիճակահանութեան, յորմէ պիտի ելնեն մէկ պարգեւ 500,000 ֆր.ի, մէկ՝ 100,000 ֆր.ի, երկու պարգեւներ 20,000 ական ֆր.ի, երկու՝ 5,000 ական ֆր.ի, հինգ՝ 2,000 ական ֆր.ի, և 50 պարգեւներ 1,000 ական ֆր.ի. Ստորագրողք որք յուլիս 5էն մինչեւ 10 վճարեն ամէն թերհաշիւներ (340 ֆր.) իրաւունք պիտի ունենան զեղչ. 1ին վճարելի տոկոսի 7 ու կէս ֆր.նոց կտրոնին.

«Սուէզի և Փանամայի գործոց յարունակ հաւատարիմ մնացած սեղանաւորական մեծ հաստատութիւններէ և դրամատէրներէ բաղկացեալ խմբակ մը անմիջապէս առաջարկեց ինձ (և ես ընդունեցի) միջամտել այս գործին, այնչափ սաստկապէս հարուածեալ փոխառութեան յաջողութիւնն ապահովելու և լաւագոյն պայմանաց մէջ գործըն յառաջ տանելու համար.

«Գոհունակութեամբ կ'իմացնեմ ձեզ թէ, հաստատամիտ և հայրենասէր բարեկամներու այս հզօր աջակցութեան շնորհիւ, անմիջապէս պիտի հայթայթուի այն գումարն որոյ յանձնումն ըստ օրինաց հարկաւոր է՝ ստորագրողաց շահերը պարգեւներուն եւ բովանդակ դրամագլխոյն վճարումն ապահովելու համար, (Ֆրանսայի Դրամատան) գրաւ տալով պէտք եղած քանակութեամբ ֆրանսական արժեթղթեր և ֆրանսական կառավարութենէն երաշխաւորեալ ուրիշ թուղթեր.

«Այսպէս, իմ խոստմանս համեմատ, ինչ որ ալ պատահի ապագային մէջ, ամեն վիճակահանութեան համար նշանակեալ պարգեւներուն և ամեն պարտատոմսերու 400ական ֆր.ի մայր-գումարին վճարումն վերջնապէս ապահովեալ է.

«Այս արդիւնք զիս կը մխիթարէ այն զրպարտութեանց և նախատանաց դէմ որք տեղացին իմ վրայ. վասն զի փափաքեցայ, ի Փանամա որպէս ի Սուէզ, միջազգային ջրանց մը բանալ չէզոք, որ ամենուն համար հանգարտ վաճառականութեան գործ մը պիտի լինի, և տիեզերական խաղաղութեան ձեռնարկ մը, և Ֆրանսայի համար ալ անհաշուելի շահերու աղբիւր մը, եւ անխառն փառաց նոր տիտղոս մը.

«Մտիս խորերէն շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ 350,000 ստորագրողաց նոր լեգէոնին, որք, հրաւէրիս պատասխանելով, ապահովեցին Փանամայի ջրանցքին շինութեան աւարտումն.

«Հրապարակաւ շնորհակալութիւնս կը յայտնեմ նաեւ սեղանաւորական մեծ հաստատութեանց տնօրէններուն և դրամատէրներուն, որք՝ բարեկամ Ֆրանսայի՝ իրենց ինքնայօժար միջամտութեամբ ի դերեւ հանեցին մեր ազգային ձեռնարկութեան կատաղի հակառակորդներուն հաշիւներն. (*)

«Այս արդիւնքներ կ'արդարացնեն հետեւեալ տողերը զորս ձեզ կը գրէի յունիս 9ին.

«Այն երկարատեւ դժնդակ ժամանակամիջոցին մէջ ընդ որ անցանք, մեր հոյակապ ձեռնարկութեան նախաձեռնողներուն ամեն սպառնալեաց և ամեն մեքենայութեանց հակառակ, մեր աշխատաւորաց խումբը վայրկեան մը չդադրեցաւ.

«Այս կորովի և անձնուէր Ֆրանսացիք գիտէին թէ կ'աշխատէին իրենց հայրենեաց փառքին համար. ոյժ կը գտնէին իրենց հայրենասիրութենէն, և կը քաջալերուէին իրենց նախորդաց օրինակաւ, որք շինեցին Սուէզի ջրանցքն,—այն ջրանցքն որ շինութեան դէմ այնչափ բուռն հակառակութիւն մը կար երբեմն և որ սակայն ցարդ իւր երկոտասան միլիոն ֆրանքի շահ բերաւ Ֆրանսայի,— և ի Փանամա յառաջ տարին այն գործն որ մօտակայ աւարտումը մեր ազգին համար պիտի լինի փառաց նոր տիտղոս մը, ինչպէս և հարստութեան նոր աղբիւր մը.

«Եւ արդար է Փանամայի պարանոցին ձեռնարկութեան աշխատակցաց խաղաղ աշխարհակալութեան մը զգեստ պանծալ այս Ֆրանսացւոց զուգապատուելի հաշակել գանձն որ իրենց դրամագլխովը կ'ապահովեն նոյն գործին վերջնական յաջողութիւնը.»

Տնօրէն-Նախագահ
ՖԵՐՏԻՆԱՆ ՏԸ ԼԷՍԷՓՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆ

Լոնտոն, 2 յուլիս.—Անգլ. լրագիրք շատ հոգ կ'ընեն Ռուսիոյ և Գերմանիոյ միջեւ համաձայնութեան մը հաւանութեան պատճառաւ. Կը վախնան թէ այս համաձայնութիւն վնասաբեր պիտի լինի Աւստրիոյ և անգլիական շահուց յարեւելս.

—Նախարարական խորհրդական Պ. Հէրֆուրթ Բրուսիոյ ներքին գործոց նախարար անուանեցաւ, փոխանակ Պ. Ֆոն Փութքամըրի, զոր Ֆրետերիկ կայսր պաշտօնանկ բրած էր.

—Կրաֆիքէ կը ծանուցանէ Նոյ. Տէյլի Ջայնիքլ թէ Փարիզի պահապան զօրքէն երկու սպաներ յունիս 15ին գերմանական սահմանագլխէն անցան մինչ ի Վիկէա օ-Պուա, և խօսակցելով Ռէզանվիլի չորս բնակիչներու հետ որք արտերուն մէջ կ'աշխատէին, հարցումներ ըրին շրջակայ գիւղերու անուններուն և վիճակին վրայ, և յետոյ ըսին. «1871էն ի վեր կը [illegible] Գերմանիներէն. բայց երկար չպիտի տեւէ այս. [illegible] պիտի [illegible] Ալզաս Լօռէն.»

—Թրանսիլվանիոյ Ռումանաց մէջ աւստրեւհունգ. իշխանութեանց դէմ ապստամբութիւն մը ծագելուն լուրը կը ստուգուի. Քրոնշթատէ կը հեռագրուի. «Ֆոլտվարի ապստամբաց մէջ ձերբակալութիւնք կը շարունակին. Այսօր չորս Ռումաններ ձերբակալեցան, և աստ փոխադրեցան.»

—Վիեննայի պաշտօնական լրագիրը կը հրատարակէ ինքնագիր նամակ մը զոր Ֆրանձ Եօզէֆ կայսր ուղղած է Լոնտոնի դեսպան Քարոլի կոմսին, որ քաղաքական պաշտօնավարութենէն հրաժարում խնդրած էր. Կայսրն ընդունելով այս հրաժարական, Քարոլի կոմսին ծառայութեանց համար շնորհակալութիւն կը յայտնէ, և Ս. Ստեփանոսի մեծ-խաչը կը նուիրէ նմա.

—Փարիզ, 1 յուլիս.—Լրագիրք կը հաստատեն թէ Պ. Ֆլօքէի նախարարութեան խմտացոյցը մերժող յանձնաժողովոյ մ'ընտրութեամբ, Երեսփ. Ժողովը ծանր պարտութեան մը մատնած է զնախարարութիւնն. Շատեր կը գուշակեն Պատեհականաց կողմէ յարձակողական ընթացք մը, որ՝ աջակցութեամբ Միապետականաց՝ աւելի կամ նուազ մօտալուտ նախարարական տագնապ մը յառաջ պիտի բերէ. Բայց պատեհական լրագիրք համեստ լեզուաւ մը կը խօսին իրենց յաղթանակին վրայ.

—Փարիզ, 3 յուլիս. Երեսփ. Ժողովոյ հանրապետական մեծամասնութիւնն առ այժմ դիտում չունի նախարարական տագնապ մը պատճառել. Խմտացոյցի յանձնաժողովը պիտի շատանայ Պ. Փէյթրալի խմտացոյցի ծրագրոյն մէջ մուծանելով յարմար դատած փոփոխութիւնները. Նախարարութիւնը տապալելու համար Պատեհականք պէտք է դաշնակցին Միապետականաց հետ. բայց Հանրապետականաց այդ չափաւոր կուսակցութիւնը չուզեր դաշնակցիլ Միապետականաց հետ՝ հանրապետական նախարարութիւն մը տապալելու համար.

—Ֆիկարօ կը հերքէ Օմալի Դքսին ամուսնութեան լուրը.

—Շարանթի գաւառին մէջ Պուլանժէականաց պարտութենէն յետոյ, համեմատական միացած ընտրական գործողութիւնն աւարտեցաւ յուլիս 2ին, և պոնափարթեան Պ. Ժէլիպէա երեսփոխան ընտրեցաւ 37,500 քուէով, իսկ պատեհական-հանրապետական Պ. Վէյլէր 27,000 քուէ և պուլանժէական Պ. Տէրուլէտ 11,700 քուէ ստացան. Նախորդ երեսփոխանն ալ Պոնափարթեան մ'էր, բայց Պուլանժէականք կը յուսային Շարանթի մէջ յաղթանակ մը տանիլ.

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԳԵՐԻՆԵՐՆ Ի ԽԱՐԹՈՒՄ

Ի Խարթում Մէհտիին ձեռք գերի ինկած Եւրոպացւոց վիճակին վրայ ողբալի տեղեկութիւններ հասած են ի Գերմանիա և յԱնգլիա. Նամակագրօղմի մը քառապատիկ մեծութեամբ երկու փոքրիկ նամակներ, երկու գաղտնի սուրհանդակներու միջոցաւ, Գահիրէ հասան Խարթումէ, եւ մին աւստրիացի Սլաթին պէյի գրածն է, միւսն իտալացի սպայի մը այրի կնոջ. Անգլիացի Լըփթըն պէյ հարկադրուեր է Խարթումի նաւարանին մէջ բանիլ հասարակ արաբ բանուորի մը պէս, մերկ, միայն փարթիքով մը և ֆէսով. Իւր արդի վիճակ քիչ մը լաւագոյն է, զի փողերանոցին մէջ կ'աշխատի. Սլաթին պէյն ալ Մէհտիին ծառան է, Բոպիկ և կիսամերկ, պարտի վազել Մէհտիին ձիուն առջեւէն, ի ձեռին ունենալով նիզակ մը և փոքր դրօշակ մը, և հարկադրեալ է՝ այն մոլեռանդ հրոսապետին ասպանդակը բռնել ձի հեծած կամ ձիէն իջած ժամանակ. (Սլաթին պէյ և Լըփթըն պէյ Սուտանի ընդարձակ նահանգաց կառավարիչ և հրամատար էին ժամանակաւ.) Պարոն Զեքէնտորֆի սպասաւորն և Գլոձ անուն բրուսիացի բոպայ մը, որ 12 ամիս յառաջ մեռաւ, նմանօրինակ տանջանքներ քաշեցին. Խարթում գերի մնացած երեք միսիոնարք և չորս մայրապետք (աւստրիացի և իտալացի) աւելի աղէկ վիճակ մ'ունին, եւ ազատ շրջելու թոյլտուութիւն գտած են. Սուրհանդակը կը ծանուցանէ որ եթէ 500 մահմետական զօրքեր Խարթումի վրայ քալեն Վատի-Հալֆայէն (եգիպտական սահմանագլխէն), արաբ ցեղեր սիրով կը թողուն Մէհտին, և Վատի Հալֆայէ եկողները 10,000 մարդով կրնան Խարթում մտնել, ուր, քանի մը հարիւր մոլեռանդներէ զատ, ո՛չ որ կ'ընդդիմանայ, ո՛չ ալ Մէհտիին կողմը կը բռնէ. Սուրհանդակներէն մին յունիս 5ին Գահիրէէ մեկնեցաւ Խարթում վերադառնալու համար, և իրեն հետ կը տանի իւր բերածին նման մանրագիտական նամակներ, նաև կարեւոր գումար մը յիշեալ գերիներուն համար, իւր հաւատարիմ ծառայութեանց համար ստացած կարեւոր վարձատրութենէն զատ.

Գերմանիոյ ոսկի և արծաթ նոր դրամք՝ Վիլհէլմ Բ.ի գլխոյն պատկերով ի մօտոյ շրջաբերութեան կ'ելնէ. Ֆրետերիկ Գ. կայսեր պատկերը կրող դրամոց իւրաքանչիւր տեսակէն հազիւ քանի մը հազար հատ շրջաբերութեան ելած էին, երբ Ն. Վեհափառութեան մահուամբ կաղապարը թողուեցաւ. Հետեւապէս, Ֆրետերիկ կայսեր պատկերը կրող գերմանական ոսկի և արծաթ դրամք հազուագիւտ բաներու կարգին մէջ են, և իրենց բուն գինէն աւելի կ'արժեն այսօր.

—Վիլհէլմ կայսր հրամայեր է հիմնովին վերակազմել և զօրացնել նաւատորմը, և այս պատճառաւ հրաժարեր է ծովային նախարար զօրավար Գափրիվի, որ առաջարկեալ վերակազմութիւնն իւր վարչութեան դէմ պարսաւ մը կը համարի.

—Միլան Թագաւոր կաթուածի ենթակայ լինելով, յանկարծակի տագնապի մը առաջքն առնելու համար Վիեննայէ մասնագէտ բժիշկ մը ղրկուեցաւ.—Սերպիոյ արտաքին գործոց նախարարը շրջաբերական մը ղրկելով դեսպաններուն, հերքեց այն լուր թէ Միլան Թագաւոր Սահմանադրութիւնը պիտի դադրեցնէ եղեր.

—Անգլիական լրագիրք կը ծանուցանեն թէ Կարսի մէջ, քանի մը գործաւորք տան մը հիմերը փորած ժամանակ, 40,000 ոսկւոյ գումար մը գտած են ռուս. և անգլիական դրամով.

—Անգլիացիք նորէն պատերազմ ունին Զուլուներուն հետ. Զուլուներուն Անգլիացւոց ձեռք գերի ինկած և մեռած թագաւորին՝ հանրածանօթ Սէթիվայօյի՝ որդի Տինիզուլու, երկար ժամանակէ հետէ անհանդարտութեան նշաններ ցուցնելէ և Անգլիացւոց կարգադրութիւններն ի դերեւ հանելէ յետոյ, այժմ յայտնապէս Անգլիացւոց դէմ զէնք առած է. Կառավարիչ և զինուորական հրամատար Սըր Արթուր Հավլօք 200 Տրակօն զօրք ղրկեց, զորս Տինիզուլու յաղթեցաւ ետ մղել. Պօֆրիններէն շատեր Տինիզուլուի հետ միացան Անգլիացւոց դէմ.

—Պարչելոնայի Արուեստահանդէսին մէջ Ֆրանսացւոց և սպանիական իշխանութեան միջեւ ծագած վէճը խաղաղապէս լուծուեցաւ, և ֆրանսացի արհեստագործք չմեկնեցան Արուեստահանդէսէն.

—Պրուքսէլի Արուեստահանդէսին ամերիկեան ճիւղին մէջ, ամենէն աւելի ուշագրաւ կը հանդիսանան Ամերիկացւոց յօրինած հողագործական նորանոր մեքենայք.

—Համպուրկի մէջ մեծ անկարգութիւնք ծագեցան, որովհետեւ բանթող բրած գործաւորներ յարձակեցան աշխատող գործաւորներուն վրայ. Շատ մը ձերբակալութիւնք եղան.

—Օր. Վարի անուն 18 ամեայ դերձակուհի մը ձերբակալեցաւ ի Թիօնվիլ (Ալզաս), գերմանական Տէրութեան դէմ դաւաճանութեան ամբաստանութեամբ.

—Այս երկուշաբթի Լայփծիկի ատեանն դատ բարձրագոյն ատենին առջեւ սկսաւ դատն գերման Պ. Տիժի (երկաթուղւոյ պաշտօնեայ), իւր կնոջ և Ալզասցի Պ. Աւիժէլի (Ներկարար), որք գերման Տէրութեան զինուորական գաղտնիքները վաճառած են Ֆրանսայի.

—Վիլհէլմ կայսր, բաւական թուով քաղաքական յանցաւորներ իւր հօր կարճատեւ իշխանութեան միջոցաւ ներման արժանացած համարելով, չուզեր եղեր իւր գահակալութեան առթիւ ներում շնորհել քաղաքական յանցաւորներու.

—Ալզասցի Երեսփոխանն ի Ռայխստագ, Պ. Փէթրի, որ իւր ալզասցի պաշտօնակցաց մէջ միայնակ լինելով հաւանած է գերմանական տիրապետութեան և չի բողոքեր Ֆրանքֆորթի դաշնագրոյն դէմ, հասկցուցեր է գերման Երեսփոխաններուն և գերման կառավարութեան թէ Ալզաս-Լօռէնի սահմանաց վրայ հաստատեալ անցագրական խիստ կանոնք մեծ վնաս կուտան Գերմանիոյ քաղաքական շահերուն, առանց իրական ապահովութիւն մ'ընծայելու կայսրութեան. Իրեն խոստացուեր է մեղմացնել այս խիստ միջոցներ, որոց բոլորովին ջնջումն անհամաձայն կը համարուի պետական բարձր շահերու.

—500 ֆրանոց ֆրանսական կեղծ դրամատոմսերէն ցարդ վճարման համար Դրամատան ներկայացուած են 116 հատ. Բայց այս 500 ֆր.նոց դրամատոմսերու կեղծն երեւան ելնելուն պատճառաւ այնչափ մարդիկ իրենց նոյն տեսակ դրամատոմսերը վճարման ներկայացուցին, որ Ֆրանսայի Դրամատունն 153 միլիոն ֆր.ի գումար մը վճարեց ներկայացեալ 500 ֆր.նոցներուն փոխարէն. Շրջաբերութեան մէջ կը մնան տակաւին 116 միլիոն ֆր.ի 500 ֆր.նոց դրամատոմսեր.

(*) Պ. տը Լէսէփս շատ հարուստ է ֆրանսացի ժողովրդեան հայրենասիրութիւնը գրգռելու և իւր սեղանաւորական ձեռնարկութիւններն հայրենասիրութեան օգնութեամբ յաջողցնելու. Իւր այս ասելիքը կարդացողը կը կարծէ թէ Փանամայի ջրանցքին նոր փոխառութեան հակառակորդք Ֆրանսայի թշնամի օտարազգիներ են, մինչ հանրածանօթ իրողութիւն մ'է թէ հակառակորդք նոյն իսկ ֆրանսացի սեղանաւորներ և ֆրանսական տնտեսագէտներ են, որք չեն ծածկեր բնաւ թէ Փանամայի ջրանցքին շինութիւնը չպիտի կրնայ աւարտիլ և ցարդ ծախսուած և ծախսուելիք ահագին գումարներն ի զուր պիտի վատնուին. Սուէզի ջրանցքին նկատմամբ խնդիրը տարբեր էր. Սուէզի ջրանցքին հակառակորդք Անգլիացիք էին, և Անգլիացւոց հակառակութիւնն իսկ յաջողութեան մեծագոյն միջոցն եղաւ. Պ. տը Լէսէփսի համար, գրգռելով Ֆրանսացւոց հայրենասիրական արժանապատուութիւնն, որք միլիոնները սիրայօժար դրին Պ. տը Լէսէփսի տրամադրութեան ներքեւ. Տ. Խ.

—)(55)(—

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ՎԱՐԺԱՊԵՏԻՆ ԱՂՋԻԿԸ

ՊՈԼՍԱԿԱՆ ԲԱՐՔԵՐ

Եւ վարժապետը վայրկեան մը յետոյ մտած է խուց մը ուր մթնոլորտը գործունէութիւն կը բուրէ. հոն, Գարեգինի հանդէպ, համակրելի անձ մը կայ որ գլուխը գրասեղանին վրայ կքած կ'աշխատի անընդհատ եւ որոյ գրչին կրճիւնը միայն կը լսուի. այդ անձը Գարեգինի ընկերն է տասն եւ մէկ ամիսներէ հետէ. Գարեգին կրցած է ընտրել իւր նման մի գործունեայ ու ազնիւ անձ, եւ իւրեանց միութիւնը, կազմած Գասպարեան-Արսէնեան տունն որ գրաւած է բոլոր հրապարակին համարումը, մեծապէս աւելցուցած է յաճախորդաց յարաճուն թիւն, ընդարձակուած են գործերն, եւ ա՛յնքան յաջողութեամբ՝ մինչ զի Գասպարեան-Արսէնեան տունը փոքրիկ դրամատուն մ'ալ կրցած է բանալ որ կ'զբաղի սեղանաւորական համեստ գործողութիւններով. ստորնայարկն յատկացած է վաճառականական ճիւղին, եւ վերնայարկը տեղի կ'ունենան սեղանաւորական գործառնութիւնք. և նոյն իսկ այս պահուս Գարեգինն է որ խնդրելով վարժապետէն որ հաճի վայրկեան մը «շնորհել» իրեն, կ'ստորագրէ չէք մը խոնաւ այն տողերով զորս տպագրեալ տողերու մէջ լեցուցած է քանի մը վայրկեան առաջ իւր գրագիրն, և կը յանձնէ իւր յաճախորդին ուրիշ թղթի մը հետ որ գանձման հրաման է. բայց վարժապետն ես քան զեւս խորասոյզ պիտի ընկղմի իւր զարմացմանց մէջ եթէ Գարեգին որ գիտէ թէ նա եւ չէք մը առնելու համար էր որ դիմած է իրեն, թողլով գրիչը չը հարցնէ թէ ի՛նչ բանի վրայ խօսիլ կ'ուզէ իր հետ. վարժապետը կը բաղձայ առանձինն տեսակցիլ. այն ատեն Գարեգին կ'առաջնորդէ զինք մի յարակից սենեակ, որոյ դուռը զգուշութեամբ փակելէն յետոյ, ծերունին կ'ըսէ.

—Գարեգին աղա, ինչպէս անցեալներն ըսի, ա՛լ մենք երբեք չունի՛նք ձեզի գլխու ցաւ տալու. սակայն ձեր բարեսրտութիւնը միայն կը քաջալերէ զիս.

—Կ'աղաչեմ, Անդրանիկ աղա, ի՞նչ բանի օգտակար կրնամ ըլլալ ձեզի, ըսէք, պատրաստ եմ ձեռքէս եկածն ընելու.

Վարժապետը հանեց իւր գրպանէն մատանւոյն տուփը, մերկացուց զայն իւր խոշոր ու կարմիր թաշկինակէն եւ ուրիշ շարք մը թղթերէ ալ որոց մէջ փաթթած էր խնամով, եւ բանալով դրաւ զայն Գարեգինի առջեւ.

—Ի՞նչ է այս, ըսաւ սա զարմանօք.

—Ծախու է, պատասխանեց վարժապետը հեղձուկ ձայնով.

—Որո՞ւնն է, հարցուց Գարեգին և իւր բառին առաջին վանկին հետ շառագունեցաւ.

Հարկ չկար որ վարժապետը պատասխաներ իրեն թէ աղջկանն էր, վասն զի գուշակած էր, բայց վայրկ մը ուշ երբ արդէն անզգուշութեամբ հարցումն ուղղած էր ինք. Վարժապետը կ'ըսէր.

—Մի հարցնէք, Գարեգին էֆէնտի, մի՛ հարցնէք, որո՞ւնը պիտի ըլլայ. աղջկա՛նս է . . .

Եւ սկսաւ երկարօրէն պատմել թէ ի՛նչ հարկի ներքեւ ստիպուած էր վաճառել իւր աղջկան մատանին զոր առաւօտուն ձրի կորզել ուզած էին իւր ձեռքէն «անխիղճ» ոսկերիչները. հարիւր ոսկի կ'արժէր, քառասուն եւ չորս ոսկի հազիւ տուած էին.

Խօսեցաւ վարժապետն եւ շատ երկար խօսեցաւ, մինչ Գարեգին իրեն ունկնդրելու երեւոյթ մը կեղծելով, եւ ոչ մի բառ կը լսէր նորա խօսքերէն, իւր մտածումներով գրաւեալ.

Վարժապետը շաբաթներ առաջ, երբ առաջին անգամ դիմած էր իրեն աղջկան պաշտպանութիւնը խնդրելու իրմէ Դատաստանական խորհրդոյն մէջ՝ մտնած էր զինք հոգեկան մտածութեանց, անցելոյն իղձերովիչ յիշատակները զարթուցանելով յինքն. այդ օրէն, Գարեգին ուզած էր իւր այդ նորազարթոյց յիշատակները ծածկել, թաղել իւր սենեակի դիզեալ նամակածրարներու եւ հին ընդօրինակութեան տետրերու փոշիներուն մէջ. կը զարմանար իւր ընկերն թէ ինչո՛ւ Գարեգին ժամանակէ մ'ի վեր սովորական ժամէն շատ աւելի կանուխ կուգար գրասենեակ եւ եթէ երբեք ընթացիկ գործերը պակսէին, փոշելից հին տետրերն ու նամակները պրպտելով կ'զբաղէր, ու կ'զբաղէր անդադար. եւ ինչո՞ւ համար վերջապէս, նա որ բնաւ սովորութիւն չունէր ծխելու, կուգար այժմ յաճախակի իւր տուփը խնդրելու . . . .

Հէգ տղայ. մոռնալ ջանացած էր անցեալն եւ այն ինչ իւր առաջի վրդովումէն տակաւ խաղաղացած, ահա վարժապետը կուգար ճնշել իւր սիրտը մատանւոյն, այդ մանրիկ քարին տակ, որ ապառաժի մը չափ կրնար խոցոտել, վիրաւորել. Եւ այժմ շատ տխուր էր, իւր տխրութիւնն այնչափ խոր թաղուած իւր հոգւոյն մէջ որ չէր կարելի յիւր երեսն նկարեալ տեսնել. վշտալից ակնարկ մը ձգեց մատանւոյն վրայ զոր իւր առջեւ դրած էր վարժապետն. անո՛ր հետ կապուած էր իւր կենաց վէպն. «ծախէ՛» կ'ըսէր նա իրեն. ա՛հ, զայն այժմ կրնար գնել ինք, Արամ Նահապետեանի այդ մատանի՛ն, հարուստ էր բաւական, կրնա՛ր գնել զայն եւ խորտակել իւր ոտից ներքեւ, ինչպէս նա, այդ նշանը, խորտակած էր այն երջանկութիւնը զոր երազած էր ինք երբեմն. Բայց . . . Աստղիկ քան զինքն դժբաղդ չէ՞ր . . . ի՛նչ դառն արտասուօք թրջած էր նա արդեօք այդ շողակն որ փոխանակ պղտորելու՝ իւր արտասուաց մէջ լուացուած, քան զառաւօտեանն կը փողփողէր ճառագայթարձակ. Սիրոյ առաջին յիշատակն էր այն զոր յանձնած էր նա իւր հօր որ ջնջէ, յիշատակն այն սիրոյն որոյ դառնութիւնը միայն ճանչցած էր ինք աշխարհի մէջ . . . եթէ սիրած ըլլար նա Արամն, այնպէս ինչպէս սիրած էր ինք զինքը . . . Ա՛հ, իւր հոգին յանձներ էր նա իւր հօր, բայց չէ, հոգիէն աւելի մեծ բան մը, վասն զի գիտէր, հոգին պիտի տար անշուշտ Աստղիկ իւր մատանին չը տալու համար եւ սակայն տուած էր զայն անկար հօրը օգնելու համար . . .

Վրէ՛ժ.—բայց չէ, Գարեգին չատե՛ր զքեզ, Աստղիկ, մխիթարուէ՛, հէ՛գ կին. եթէ Արամ ատեց զքեզ, բարեբաղդաբար աշխարհի ամեն արարածք Արամի նման չեն. Գարեգի՛նը, Գարեգի՛նը զոր թըշուառ ըրիր, կը սիրէ՛ դեռ զքեզ, եւ թոյլ չը տալով հօրդ որ վաճառէ մատանիդ, ահա պիտի ըսէ անոր այնպիսի մեղմ ձայնիւ մը զոր զգուշանայ բարձրացնելէ յանկարծ՝ զայն հեծկլտանաց փոխուած տեսնելու վախով.

—Անդրանիկ աղա, մի ծախէք այդ մատանին. օր մը . . . անոր վաճառումէն գոյանալիք գումարին չափ գումար մը կրնաք ձեռք անցունել, բայց այդ մատանին չէք կրնար բնաւ նորէն ձեռք ձգել . . . իբր աւանդ իմ քովս կրնաք թողուլ զայն եւ ես ձեզի հարիւր ոսկի կուտամ ձեր աւանդին վրայ, եթէ հաճիք . . .

Այսպէս խօսեցաւ Գարեգին, բայց այսպէս չը մտածեց. բնաւ չը պիտի զիջաներ որ իւր քով մնար այդ գոհարն, ետ պիտի տար զայն, բայց զգուշացաւ իւր դիտաւորութիւն անմիջապէս յայտնելէ որպէս զի բարութեան յանձնութիւն մը ունենալու երեւոյթը չառնէ վարժապետին առջեւ. կ'ուզէր ընել բարիքը համեստութեամբ, ուստի շարունակեց ինքզինք իբր նոր գաղափար մը վարեալ կեղծելով.

—Բայց, Անդրանիկ աղա, նոյն իսկ հարկ չկայ որ այդ մատանին իմ քովս մնայ. քանի որ ունիք զայն, ես կրնամ վստահ ըլլալ թէ օր մը եթէ վճարել ուզէք ձեր պարտքը կրնաք վաճառել մատնին, այո, այո, բնաւ հարկ չկայ որ իմ քովս թողուք զայն.

Վարժապետն, որ աճեցուն ուշադրութեամբ մտիկ ըրած էր Գարեգինի խօսքերուն, այլայլած եղած իւր խնդութեան մէջ, կ'ուզէր խօսիլ, ընդհատելու համար անոր խօսքերը, կ'ուզէր շնորհակալ ըլլալ անոր, բայց բառեր կը պակսէին իրեն, կը թոթովէր անյօդ խօսքեր. «բայց . . . Գարեգին էֆէնտի. ո՛րքան բարեսիրտ էք. Աստուծմէ գտնաք ձեր վարձքը . . . յաւիտեան չը՛ պիտի մոռնամ . . .» սիրտը կը զեղուր Գարեգինի այս վեհանձն արարքին առաջ եւ այն ատեն իւր այդ անկապ աղքատ բառերը չեմ գիտեր անկեղծութեան ի՛նչ անուշիկ բոյր մ'ունէին, զոր երբէք չը պիտի կրնար գտնել իւր գիտցած վաթսնամեայ ճարտասանութեան մէջ.

—Քսան ոսկի տամ, կը բաւէ՞ առ այժմ. Անդրանիկ աղա, հարցուցած էր Գարեգին իւր խօսքը շարունակելով, որպէս զի վարժապետը նոր ի նորոյ շնորհակալութիւններով չը շփոթէ զինք.

ՏԻԳՐԱՆ ԿԱՄՍԱՐԱԿԱՆ

(Շարունակելի)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հաճընէ կը գրեն մեզ թէ Մշոյ հանրածանօթ դէպքին հեղինակ ուսուցիչ Գէորգ Էմմէքճեան Հաճընցի է և իւր ծնողք, որք Հաճըն կը բնակին, հռոմէադաւան են և կը կարծուի թէ Գէորգ ինք ևս կը պատկանի իւր ծնողաց դաւանութեան։ Այս տեղեկութիւնք Հաճնոյ առաջնորդարանին կողմէ հաղորդուած են ի Պատրիարքարան։

Սեբաստացի Գաբրիէլ աւագ-քահանայ Տէր Մանուէլեանց, որ Պատրիարքարանի հաւանութեամբ և Վեհ. Կաթողիկոսին թոյլտուութեամբ ի Ռուսիա և Կաւկասիա հանգանակութիւն կը կատարէ, ցարդ հաւաքեր է 4500 րուբլի։ Հանգանակութեան արդիւնքովը վարժարան մը պիտի կառուցուի ի Սեբաստիա, մրցելու համար ճիզուիթներու վարժարանին դէմ։ Տ. Գաբրիէլ քահանայ պտտած է. Ռուսիոյ ներքին գաւառներն ու մայրաքաղաքներն, և այժմ Թիֆլիս է։ Տէր Հայրը ստացած է նաև շատ տեղերէ, մանաւանդ Մոսկուայէ, բազմաթիւ գրքեր ի նպաստ կառուցանելի վարժարանին գրադարանին։

Գում-Գաբուի դրսի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ Թաղ. Խորհուրդը կը խնդրէ մեզմէ ծանուցանել թէ Գեր. Հմայեակ եպիսկոպոս Դիմաքսեան յառաջիկայ կիւրակէ Պատարագ պիտի մատուցանէ յիշեալ եկեղեցւոյն մէջ, Փափազեան հանգուցեալ Գէորգ Ամիրայի մահուան տարեդարձին առթիւ։

Սամաթիոյ Ս. Սահակեան և Ն. Վարդուհեան Թաղային վարժարանաց տնօրէնութիւնը պատիւ ունի յայտնել մայրաքաղաքիս յարգելի հայ հասարակութեան, թէ յիշեալ վարժարանաց տարեկան հարցաքննութիւնք պիտի սկսին ամսոյս 27ին և աւարտին առաջիկայ յուլիսի 13ին։

Ցանկացողք կրնան ներկայ գտնուիլ հարցաքննութեանց։

Ահաւասիկ հարցաքննութեանց օրերն և առարկայք։

Յունիս 27, 28 և 32 Կրօնագիտութիւն,
» 28, 29, 30 եւ 1 յուլ. Հայոց լեզու,
Յուլիս 2, 4, 6, եւ 7 Թուագիտութիւն,
» 5 եւ 6 Ֆրանսացւոց լեզու,
» 2 եւ 6 Իրագիտութիւն,
» 7 Զեւագիտութիւն,
» 8 Թուրքերէն,
» 9 Պատմութիւն և Տոմարակալութիւն
» 11 եւ 12 Աշխարհագրութիւն,
» 12 Գծագրութիւն,
» 13 Գեղագրութիւն, ձեռագործ և երգեցողութիւն։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿՐԹԱՐԱՆ

Ընդհանուր քննութիւնք ամավերջի
27 Յունիս—1 Յուլիս

27 յունիս — Բզ. Բնական գիտութիւնք.
28 » — Գզ. Կրօնագիտութիւն և Թուրքերէն.
29 » — Դզ. Անգղ. Գաղ. և աշխարհագր.
30 » — Եզ. Հայերէն, Ազգ. և Ընդհ. Պատմ.
1 յուլիս — Ուր. Համարողութ. և Ուսողութիւն։

Քննութիւնք, գրաւոր և բերանացի, կը սկսին առաւօտեան ժամը 2ին և կը տեւեն մինչեւ 10։

Կը հրաւիրուին ամեն Պատ. ծնողք եւ ամեն ուսումնասէր ազգայինք իրենց ներկայութեամբ խրախուսել զաշակերտութիւն Կրթարանիս։

Հիմնադիր-Տնօրէն
23 յունիս 1888   Յ. ԳՈՒՐԳԷՆ
յՕրթաքէօյ
1885   1—2

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ԻՇԽԱՆ ԲԱՏՈԼԷՆ

Նախընթաց գիշեր կայս. պալատան մէջ տրուած հացկերոյթի պահուն Վեհ. Սուլթանն առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան նուիրեց գերմանական արտասովոր դեսպան Բատոլէն իշխանին և մայրաքաղաքիս գերմանական գործակատար Տր. Պիւշի։ Ն. Վեհափառութիւն նոյնպէս այլ և այլ կարգի պատուանշաններ շնորհեց իշխանին հետեւորդաց։

* *

Իշխան Բատոլէն երէկ առաւօտ իւր տրամադրութեան ներքև դրուած շոգեմակոյկով նէօք Սուլէն Պէպէք գնաց և այցելութիւն տուաւ Պետական Խորհրդոյ նախագահ Բարձր. Արիֆի փաշայի։ Իշխանն անտի Օրթաքէօյ երթալով այցելութիւն տուաւ Ծովային նախարար Վսեմ. Հասան փաշայի և դարձեալ շոգեմակոյկով Տոլմա Պաղչէ գնաց և անդ սպասող պալատական կառքը բազմելով արքունեաց հրամանատար Օսման փաշայի ապարանքը գնաց ի Սէրէնճէպէյ Եոգուշու եւ այցելութիւն տուաւ Ն. Վսեմութեան։ Իշխան Բատոլէն անտի մեկնելով ուղղակի Բ. Դուռը գնաց եւ անդ ևս Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին ու Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ տեսակցելէ յետոյ Սպարապետի Դուռը գնաց եւ այցելութիւն տուաւ Սպարապետ Բարձր. Ալի Սաիպ փաշայի։

Գերմանական արտասովոր դեսպանն այս այցելութիւնները կատարելէ յետոյ նէօք Սու վերադարձաւ։

* *

Պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խան երէկ գիշեր շքեղ հացկերոյթ մը տուաւ ի պատիւ Բատոլէն իշխանին։ Ներկայ էին նաև Արտաքին գործոց նախարար Վսեմ. Սաիտ փաշա, օսմանեան բարձրաստիճան պաշտօնատարք ոմանք և գերմանական դեսպանական գլխաւոր պաշտօնեայք։

* *

Այս գիշեր ևս ռուսական դեսպանատան ամարանոցին մէջ ի Պէօյիւքտէրէ հացկերոյթ մը պիտի տրուի ի պատիւ Բատոլէն իշխանին։ Ներկայ պիտի գտնուին նաև Բարձր. Մեծ-Եպարքոսն, Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարն և բոլոր դեսպանք։

ՊՈՒԼՂԱՐԱԿԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

Երէկ առաւօտ մայրաքաղաքս հասած պաշտօնական հեռագիր մը որ կը ծանուցանէր թէ Վաքարէլ—Զարիպրոտի երկաթուղին երէկ միջօրէին պիտի բացուէր տեղական երթեւեկութեանց համար։ Իսկ յուլիս 15|27ին, ինչպէս արդէն ծանուցուած է, այդ գիծ պիտի բացուի միջազգային երթեւեկութեան համար, եթէ Վաքարէլ—Պէլլովայի գիծը պատրաստ լինի մինչեւ այդ թուականն։ Օսմ. կայս. կառավարութիւնն արդէն արտօնած է Արեւելեան երկաթուղեաց ընկերութիւնը՝ շահագործել Պէլլովայի և Սարէմպէյի միջև գտնուած 10 քիլոմեթր երկայնութեամբ գիծն որ Պ. տը Հիրշի ծախիւք շինուած էր, Պէլլովայի անտառին շահագործման համար։

* *

Միացման գծերու ընկերութեան նախագահ Պ. Օպարէ ևս ի պաշտօնէ ծանուցած է օսմ. կառավարութեան թէ ընկերութիւնը կարող է յուլիս 15|27ին բանալ Պէլլովա—Վաքարէլի գիծը։

ԻՐԱՒԱՐԱՐԱՑ ՎՃԻՌԸ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք Պ. տը Հիրշի ծանուցեալ խնդրոյն կարգադրման համար կարգեալ իրաւարարաց ժողովն աւարտեց իւր աշխատութիւններն։ Ահաւասիկ մի քանի մանրամասնութիւնք գոյացեալ համաձայնութեան մասին։

Իրաւարարաց ժողովը 22 վերջնական վճիռ տուած է, միաձայնութեամբ կամ մեծամասնութեամբ. իսկ 6 խնդրոց վրայ համաձայնութիւն գոյացնել չէ յաջողած։

Վերջնապէս տրուած վճիռք կը վերաբերին գլխաւորաբար հետեւեալ կէտերուն. դրոշմի և մաքսային տուրքեր, Կ. Պոլսոյ կայարան, Պէլլովայի անտառ, Եամպօլու-Շումլայի գծին շինութեան ծախք, Պանիալուքայի գծին նիւթեղինաց գին, ընդարձակման աշխատութիւնք, թղթատարական պայուսակաց փոխադրութիւնք, զինուորական փոխադրութիւնք, քոնդրոլի ծախք, եւ այլն։— Հաստատուած է թէ Երկաթուղեաց ընկերութիւնն այս զանազան հաշիւներէն կը պահանջէ գրեթէ 13 միլիոն ֆրանք և կը պարտի մէկ միլիոն, որով իւր պահանջից գումարը կը լինի 12 միլիոն։ Բաց յաստի, իրաւարարաց ժողովն ընդունած է թէ ընկերութիւնը՝ 1872ի պայմանագրոյն զօրութեամբ իրաւունք ունէր շահագործել Պէլլովայէն ի Վաքարէլ և Վրանեայէն ի ըՍկիւպ միացման գծերն, ինչպէս նաև Սարամպէյի և Պէլլովայի միջեւ գտնուած տասն քիլոմեթրն, և թէ պարտաւոր չէ Կ. Պոլսոյ մէջ նոր կայարանի մը կառուցման ծախուց մասնակցելու։

Իսկ այն վեց կէտերն որոց վրայ համաձայնութիւն գոյացնել կարելի չէ եղած, հետեւեալներն են. 13 միլիոն ֆրի գումարն որ ձգուած է իբր երաշխաւորութիւն, երկաթուղւոյ գծերու վարձքը մինչեւ 1885, լնջումն 1872ի պայմանագրոյն, վերջին պատերազմին պատճառած վնասուց նորոգութիւն, կարգադրութիւն 1887ի շրջանին հաշուոց և տոկոսք։ Այս վեց կէտերու վրայ կարծեաց մեծ տարբերութիւններ կայ իրաւարարաց միջեւ. ըստ տեսութեան կայս. կառավարութեան իրաւարարաց (Վսեմ. Հասան Ֆեհմի փաշա և Վսեմ. Վահան էֆէնտի) ընկերութիւնը պարտի գրեթէ 40 միլիոն ֆրանք երաշխաւորութեան գումարի հաշուէն, 20 միլիոն՝ գծերուն վարձակալութեան հաշուէն, և իւր շահագործման պայմանագիրը լնջելի է կամ իբր լնջեալ պէտք է նկատուի։ Ըստ Պ. Պ. Պուինէի և Ժագօպսի (իրաւարարք Պ. տը Հիրշի) երաշխաւորութեան գումարին հաշուէն ընկերութեան պարտքն իբր դրամ 12½ միլիոն ֆրանք է (իսկ մնացեալն արժէթուղթ է զոր ընկերութեան ետ տալու պարտաւոր է), գծերու վարձակալութեան հաշուէն 1885 տարւոյն համար միայն պարտք կայ, իւրաքանչիւր քիլոմեթրի փոխարէն 1500 ֆրանքէն. բաց աստի, միշտ ըստ Պ. Պ. Պուինէի և Ժագօպսի, ընկերութիւնն իրաւունք ունի 2 միլիոն ֆրանք պահանջելու այն վնասուց փոխարէն զորս կրած է պատերազմի ժամանակ չորս միլիոն ֆրանք և իբր տոկոս, եւ վերջապէս, 1872ի պայմանագիրն ո՛չ լնջելի է եւ ո՛չ ալ կրնայ լնջեալ նկատուիլ։

Հետեւաբար, եթէ հինգերորդ իրաւարարն համակերպի կայս. կառավարութեան իրաւարարաց տեսութեան ընկերութիւնը պարտական պիտի նկատուի 38 միլիոն ֆրանք վճարելու և իւր պայմանագիրը պիտի լնջուի։ Իսկ ընդհակառակն եթէ Պ. Պ. Պուինէի և Ժագօպսի համակարծիք գտնուի նա, ընկերութեան պայմանագիրն անվթար պիտի պահուի և ընկերութիւնը, մօտաւոր հաշուով մը երեք միլիոն ֆրանք պահանջք պիտի ունենայ կայս. կառավարութենէն։

Հինգերորդ իրաւարարին ընտրութիւնը, որ պիտի կատարուի արդէն չորս իրաւարարաց կողմէ, կատարուած չէ տակաւին, բայց մօտ օրէն կ՚սպասուի ընտրութեան։

ՕՍՄ. ՆԱՒԹ. ՊԱՆՔԱ

Փոխառութեան մը համար անցեալ շաբթու Բ. Դրան և Օսմ. կայս. Պանքային միջեւ բանակցութիւնք գրեթէ խզուած կը համարուէին, և այս մասին մօտ լուր տրուած էր գերմանական խմբակին. բայց այս երեքշաբթի բանակցութիւնք վերսկսան Ելմտական նախարարութեան և Օսմանեան Պանքային միջեւ, հիմ ունենալով հին մաքսատանց հասոյթներն, ըստ կայսերական Իրատէի մը, որով Բ. Դուռը կ՚արտօնուի արտասովոր հասոյթներ յատկացնել, 2,000,000 ոսկւոյ գումարի չափ։ Լ. Հէրէլտ այս կայսերական հրամանը կը վերագրէ քաղաքական բարձրագոյն նկատումներու։

ԵԳԻՊՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Գահիրէի լրագիրք կը ծանուցանեն թէ նախարարապետ Րիազ փաշա հարկ դատելով եգիպտական կառավարութեան պաշտօնէից ամսաթոշակներն իջեցունել խնայողութեան համար, առաջարկեր է որ այս տնօրինութիւն գործադրութեան դրուիլ սկսի նախարարներէն սկսեալ և նախ և առաջ անոնց ամսաթոշակները զեղչուին։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐ

Արտաքին գործոց նախարար Սաիտ փաշա ծանուցագիր մը ուղղած է մայրաքաղաքիս աւստրիական դեսպանատան ի մասին թղթատարական խնդրոյն։ Այդ ծանուցագրով Ն. Վսեմութիւն կը յայտնէ թէ Բ. Դուռը չի կրնար շեղիլ իւր ուղղութենէն և թէ կնքեալ դաշնագրոց ո՛չ մին պարտականութիւն մը կը դնէ իւր վրայ՝ դոց պայուսակներն աւստրիական նաւակատան յանձնելու։

ՄԱՀՔ

Վանայ կուսակալ Խալիլ պէյի հայրը Թիմուր փաշա, որ ժամանակէ մը ի վեր հիւանդ էր, նախընթաց գիշեր մեռաւ։

—Պետական Խորհրդոյ նախագահ Բարձր. Արիֆ փաշայի մայրն, որ երկար ատենէ ի վեր անկողնոյ կը ծառայէր, մեռաւ։

ՄԱԿԵԴՈՆԻԱ

Մանաստըրէն Ֆէնէրի Պատրիարքարանին ուղղեալ հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ այդ քաղաքի պատերազմական ատեանը վերահասու լինելով թէ Քաստորիայի մետրապոլտական տեղապահը, Տ. Աթանաս Քաբօրալի, ռումանական բրօբականտա ընող գործակալաց զրպարտութեանց զոհ գնացած էր, արձակեր է զնա և ազատ թողեր է Քաստորիա վերադառնալու։

—Մանաստըրէն (յունական աղբիւրէ) առնուած նամակներ կը ծանուցանեն թէ օսմանեան իշխանութիւնք չորս հոգի ձերբակալեր են որոց մէջ կը գտնուի ռումանացի ուսուցիչ մը որ խարդախած էր Պ. Բանուրեանի վերագրեալ գրերը։

ՕՍՄ. ԵՒ ՊԱՐՍԿ. ԹՂԹԱՏԱՐՈՒԹԻՒՆՔ

Օսմանեան և պարսկական թղթատարութեանց միջեւ կնքեալ պայմանագրոյն ինչ ինչ տրամադրութիւնք այս վերջինոյն կողմէ անգործադրելի մնացած լինելով, մայրաքաղաքիս վաճառականք բաւական վնաս կը կրեն այդ պատճառաւ։ Մինչդեռ ցարդ վաճառականք Պարսկաստանէն իրենց ղրկուած նամակները կ՚ստանային 12 կամ 14 օրուան մէջ, Տրապիզոն-Պայազիտի ճամբով, այժմ 22էն 24 օրուան մէջ միայն կ՚ստանան զանոնք Օտեսայի ճանբով։

Ֆ—ս կ՚ըսէ թէ Պայազիտի թղթատարական պարսիկ պաշտօնեայն, որուն յանձնուած էր նամակաց փոխանակութեան գործն, յանկարծ աներեւոյթ եղած էր վերջերս. բարեբաղդաբար այդ քաղաքի պարսիկ հիւպատոսն առժամապէս իւր վրայ առած է այդ գործը։ Օսմ. միջազգային թղթատարութիւնը ժամանակէ մ՚ի վեր պարսկական թղթատարութենէն 20,000 ղրուշ կը պահանջէ միջազգային փոխանակութեան հաշուէն, սակայն գոհացում ստացած չէ ցարդ։ Պարսկական վարչութիւնն այդ պատասխանատուութիւնը կը թողու պարսկական թղթատարութեան նախորդ տնօրէնին վրայ որ մեռած է։ Օսմ. վարչութիւնը չհամակերպիր այս առարկութեան, իրաւամբ դիտելով թէ հանրային վարչութիւն մը պատասխանատու է իւր պաշտօնէից գործառնութեանց։

ՔԱՐԻՒՂԻ ԵՒ ԱԼՔՈՂԻ ՄԹԵՐԱՆՈՑԱՑ ՅԱՏՈՒԿ ՀՐԱՀԱՆԳ

Քարիւղի և ալքոլի մթերանոցներու համար հետեւեալ հրահանգը պատրաստուած և վաւերացուած է կայս. Իրատէով։

Յօդ. Ա. —Ամեն քաղաքի և գիւղաքաղաքի մէջ քարիւղի և ալքոլի մթերանոց մը պիտի գտնուի։ Այս մթերանոցներ պիտի շինուին թաղապետութեանց կողմէ քաղաքին այնպիսի մէկ տեղն որ զերծ լինի հրդեհի վտանգէ։

Յօդ. Բ. —Այն տեղերն ուր այդ կարգի մթերանոցներ կան, թէ՛ տեղական սպառման և թէ՛ այլուր փոխադրուելու համար բերուած բոլոր քարիւղք և ալքոլք մթերանոցներու մէջ պիտի պահուին։ Խանութներու մէջ վեց սնտուկէ աւելի քարիւղ և երեք կենդինարէ աւելի ալքոլ չպիտի գտնուի։

Յօդ. Գ. — Այդ մթերանոցներու մէջ դրուած քարիւղի և ալքոլի համար տուրք մը պիտի առնուի և այս՝ միայն մթերանոցի ծախուց, պաշտօնէից ամսաթոշակի եւ ապահովագրութեանց գնոյն վերաբերող անհրաժեշտ ծախուց համար։ Այս տուրքը պիտի որոշէ տեղական թաղապետական ժողովն և պիտի վաւերացնէ խորհրդակցական ժողովն՝ սակայն տեղական պիտոյից համաձայն քարիւղի իւրաքանչիւր սնտուկէն մէկ օրէն մինչեւ մէկ ամիս առաւելն 40 փարա և ալքոլի իւրաքանչիւր հին կենդինարէն 2 ղրուշ պիտի գանձուի և ոչ աւելի։ Մէկ ամիսէ աւելի մթերանոցներու մէջ մնացող քարիւղէ եւ ալքոլէ միեւնոյն քանակութեամբ տուրք պիտի առնուի։

Յօդ. Դ.— Մթերանոցի պաշտօնեայք անմիջապէս յատուկ տետրի մը մէջ պիտի արձանագրեն յանձնուած քարիւղներն ու ալքոլներն և կնքեալ ուրիշ տետրակ մը պիտի տան այդ ապրանաց տիրոջ։ Արձանագրութեան տետրին ինչպէս նաև ապրանքի տիրոջ յանձնուած տետրակին մէջ հետզհետէ պիտի նշանակուին յանձնուած և առնուած քարիւղի և ալքոլի քանակութիւնները։

Յօդ. Ե.— Եթէ խանութներու մէջ վեց սնտուկէ աւելի քարիւղ և երեք կենդինարէ աւելի ալքոլ գտնուի, թաղապետութիւնք պիտի գրաւեն աւելորդներն և ի վաճառ հանելով գոյացած դրամը թաղապետական սնտուկներուն պիտի յատկացնեն իբրեւ հասոյթ։

Յօդ. Զ.— Ներքին գործոց նախարարութիւնը պիտի գործադրէ այս հրահանգի տրամադրութիւնը։

22 շէվվալ 305—20 յունիս 304

Այս աւուր Թուրք լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը կը ծանուցանէ թէ անցեալ տարի երաշտութեան պատճառաւ Գոնեայի եւ Ատանայի նահանգներէն արմտիք արտածելու մասին դրուած արգելքը բարձուած է ըստ խնդրանաց տեղացւոց։

—Զինուորական արարողապետ Հասան փաշայի միւշիրութեան աստիճանը վաւերացնող կայս. Մէնշուրի ընծայումը տեղի պիտի ունենայ վաղը ժամը չորսին Ն. Վսեմութեան որդւոյն Ֆուատ փաշայի ապարանքին մէջ ի Գապաթաշ։

—Մայրաքաղաքիս ֆրանսական դեսպանատան խորհրդական Պ. Էմպէռ երէկ Մարսիլիոյ շոգենաւով Բարիզ ուղեւորեցաւ։

—Աւստրիական և սերպիական դեսպանատանց գործակատարք երէկ Բ. Դուռը գնացին և յաջորդաբար տեսակցեցան Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին հետ։

—Վճռաբեկ ատենի պատժական ճիւղին նախագահ Լէզիպ էֆէնտի ժամանակէ մ՚ի վեր հիւանդ լինելով նախագահութեան պաշտօնը փոխանորդաբար կը վարէ նոյն դատարանի անդամներէն Մահմուտ Մաղհար պէյ։

—Վճռաբեկ ատենի պատժական ճիւղին անդամ Հիլմի պէյ ի մօտոյ Սելանիկ պիտի ուղեւորի քննելու համար նահանգին դատական գործոց վիճակը։

—Եգիպտոսի Ելմտական Նախարարութիւնն հետեւեալ պաշտօնական զեկոյցն հրատարակած է լրագրաց մէջ.

«Մաքսային վերատեսչութիւնը պատիւ ունի ծանուցանել ծխախոտի վաճառականաց թէ յառաջիկայ յուլիս 1էն սկսեալ, ամերիկեան, անգլիական, հոլանտական, յունական, իտալական, պորթուգալական և շուէտական ամեն ծխախոտներու յեգիպտոս ներմուծման պահուն հարկ անհրաժեշտ է որ ի միասին ներկայացուին իրենց արտադրման կեդրոնի վկայագիրը, վաւերացեալ այն նաւահանգստի իշխանութենէն ուստից նաւ դրուած են։ Եթէ սոյն ձեւակերպութիւն չկատարուի, այդ ծխախոտներէ պիտի առնուի այն մաքսատուրքն որ 1888 յունիս 7ին հրամանագրով հաստատուած է այն օսմանեան ծխախոտներուն համար որք օսմանեան Րէժիի Րաֆթիէն (արտօնագիր) ցոյց չեն տար»։

—Թարիֆ կ՚իմանայ թէ այս չորեքշաբթի օր Սկիւտարի մէջ թափառաշրջիկ քահանայ մը ձերբակալուեր է իւր կասկածելի ընթացքին պատճառաւ, և վրան խուզարկուելով 300 ոսկի եւ 3000 ոսկւոյ արժողութեամբ ռուսական թղթադրամներ գտնուեր են։ Այդ քահանան այժմ բանտարկուած է հարկ եղած քննութեանց կատարման համար։

—Երէկ Պոլսոյ նաւահանգստին մէջ դարձեալ նաւային թեթեւ արկած մը պատահեցաւ։ Իտալական Բոսֆորօ շոգենաւն, որ Օտեսա կ՚ուղեւորէր, Ֆընտըքլըի բացերն հելլենական Անտրէա Տօլմէյմօ շոգենաւուն բաղխեցաւ։ Բոսֆորոյի մէկ կողմն և հելլենական շոգենաւուն գլուխ կողմը թեթեւապէս վնասուեցան։ Իտալական շոգենաւը չկրցաւ իւր ճանբան շարունակել։

—Թաղապետական Զ. շրջանակի նախագահ Պլաք պէյ, որ մէկ քանի շաբաթէ ի վեր հիւանդ էր ի Բրինքիբօ, բոլորովին ապաքինած լինելով ըսկսած է իւր պաշտօնատեղին յաճախել։

—Կայս. արտօնութեամբ Միլքիէ վարժարանի տնօրէնի օգնական Րէճաի էֆէնտի և Սուլթանիէ վարժարանի արաբական գրագիտութեան ուսուցիչ Զիհնի էֆէնտի ի մօտոյ Մէքքէ պիտի ուղեւորին ուխտագնացութեան։

—[illegible] կ՚իմանայ թէ վերջերս տրուած որոշման մը համաձայն՝ պարսկական հպատակ որ և է անձ օսմանեան հպատակ կնոջ մը հետ չպիտի կրնայ ամուսնանալ մինչեւ որ օսմանեան հպատակութիւնը չընդունի և թէ այս որոշման հակառակ գործող իմամները պիտի աքսորուին։

—Մայրաքաղաքիս մէջ [illegible] անուամբ իտալերէն կիսաշաբաթական լրագիր մը պիտի հրատարակուի ի մօտոյ։

—Լ. Հէրէլտի Զմիւռնիոյ թղթակիցն հետեւեալ գայթակղական դէպքը կը պատմէ որուն վրայ լռութիւն կը պահեն եղեր քաղաքին լրագիրք.

Անցեալ տարւոյ վերջերը Պ. Ալէքօ Ամիրօ ամուսնութեան խնդրեց զՕր. Հէբրալէյա Թօթիատէս, որուն ձեռքը մերժուեցաւ իրեն վասն զի աղջիկը շատ մանկահասակ էր դեռ։ Սակայն ներկայ տարւոյ յունուար 7ին Ալէքօ եւ Հէրայլիա փախչելով գիշերային ամուսնացան ի Պուճա։ Աւելորդ է ծանրանալ պատմութեանս այս կէտին վրայ որ առնչութիւն չունի վերջին օրերս պատահած դէպքին հետ։ Ըսենք միայն թէ Թօթիատէս ընտանիքն որ եւ է օրինական միջոցի չդիմեց այս առեւանգման դէմ, որով այնպէս կարծել տուաւ հանրութեան թէ իւր լռութիւնն հաւանութեան նշան մ՚էր։

Վերջին օրերս Պ. եւ Տիկին Ամիրօ, ընկերակցութեամբ Պ. Խրիստոֆեան Էքսադրոֆի [illegible] ներկայացման ներկայ գտնուած էին Քարափանց Թատրոնին մէջ։ Պ. Թօթիատէս եւս այդ երեկոյին թատրոն կը գտնուէր իւր ազգականներէն Պ. Սփիրօ Քուսմանտուրոսի հետ։ Յաւարտ խաղին, Պ. եւ Տիկին Ամիրօ ու Պ. Էքսադրոֆ Քարափանց ճամբէն կ՚երթային եւ «Պէլլա Վիստա» մօտէն ամայի վայրէ մը անցնելու վրայ էին մօտակայ փողոց մը մտնելու համար, երբ յանկարծ դիմերնին ելաւ Եանքօ Թօթիատէս, եւ անցքերնին խափանելով րեւոլվէր մը ուղղեց անոնց վրայ։ Թօթիատէս եւ Քուսմանտուրոս բռնեցին զՊ. Ամիրօ, հրազինուց սպառնալեօք. ուրիշ չորս անձինք, որք նոյնպէս երեւան ելած էին, կ՚սպառնային Պ. Էքսադրոֆի, մինչ Մարքօ եւ Եանքօ Թօթիատէս տմարդաբար մէկ կողմ քաշելով զՏիկին Ամիրօ, իրենց քոյրը, դէպ ի կառք մը տարին որ քանի մը քայլ հեռաւորութեամբ կ՚սպասէր։ Տարաբաղդ կինը, քաշկռտուած միջոցին, նաւակի մը փարեցաւ որ ցամաք հանուած էր եւ եթէ այն կողմերը ոստիկան մը գտնուէր, ինչպէս որ պէտք էր, անտարակոյս օգնութեան պիտի փութար անոր ողորմելի ճիչերը լսելով։ Դիտել արժան է որ Տիկին Ամիրօ յղի լինելով, իւր անձին վրայ եղած սոյն յարձակումն եւս առաւել վայրագ եւ դաժան երեւոյթ մը կ՚առնու։

Կառքին մեկնելէն յետոյ, Թօթիատէս, Քուսմանտուրոս և իրենց գործակիցք դէպ ի Բասմաճի փողոց վերադարձան, սուրերնին մերկ մինչ դարձուցած Ամիրոյի եւ Էքսադրոֆի վրայ, որպէս զի իրենց ետեւէն չյարձակին։ Այդ երկու պարոնայք անմիջապէս բոլորեցին կուսակալին որ իւր օգնութիւնը նուիրեց առ Պ. Ամիրօ, բայց ո՛չ պէտք եղածին պէս, վասն զի կը հաւաստեն թէ քաղաքիս հելլենական հիւպատոսն արդէն յայտնած է Ն. Վսեմութեան գործառնութեան դէմ։

—Նախընթաց աւուր փոթորկին և տեղատարափ անձրեւին ժամանակ Պէպէքի ձորակին մէջ լեցուած ջուրն յանկարծ ողողեց գիւղին թուրք նախակրթարանն որ այդ ձորակին մօտ կը գտնուի և մէկ կանգուն չափ բարձրացաւ սոյն սրահին մէջ ուր կը գտնուէին աշակերտք իրենց կառավարչին հետ։ Խեղճերն սկսան աղաղակել, ամէնքն վտանգը տեսնելով վասն զի ջուրը կը բարձրանար տակաւ առ տակաւ, գիւղին ոստիկանապետ Մուսթաֆա էֆէնտի բազմաթիւ բնակչաց հետ արկածի վայրը դիմելով, դպրոցին մէջ գտնուողները դուրս հանել տուաւ։

ՆԱՄԱԿ—ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Վերջապէս . . . Մնակեանի խաղերուն մէջ ատրճանակն իւր տգեղ գործունէութենէն դադրեցաւ. ոչ ևս պ՚ո՛մ, պ՚ո՛մ, պ՚ո՛մ, և ես գոհ եմ երէկ գիշերուան քիչ մը մութ բայց գեղեցիկ տրամէն, ԱՆՏՌԻ ԺԷՐԱՐ, հինգ արարուածով, Վիքթօռ Սէժուռի։ Այս անգամ Պ. Մնակեան հեղինակին անունը տալու հաճոյքն ըրած է ինձ, բայց որովհետև մի միայն ազդարարութեան ֆրանսերէն բաժնոյն մէջ կ՚երևի այդ անունն, իմ գոհութիւնս ալ ֆրանսերէն պիտի ըլլայ. ուստի պիտի ըսեմ իրեն [illegible], փոխանակ «շնորհակալ եմ»։

Ի՛նչ որ է, գեղեցիկ էր Սէժուռի տրամն. սոյն թատերգակը կը վերաբերի Մոնթիլքէնի դպրոցին և իւր խաղերն Օտէօնի մէջ է որ ներկայացուած են միշտ յաջողութեամբ մը։

Եթէ Պ. Մնակեան թատերական հեղինակներ չունի իւր շուրջ՝ sur mesure տրամներ յանձնարարելու անոնց, ինչպէս փարիզեան մեծ դերասանները, գէթ՝ իւր բոլոր թատերգութեանց թարգմանիչն ըլլալով, միշտ խաղերու դէպքերուն մէջ կ՚ընտրէ այն որ իւր վրայ ձեւուած դեր մ՚ունի։ Այսպէս և երէկ գիշերուան իւր փորձագրիչի դերը. Պ. Մնակեան ինքզինք գերազանցեց սյս անգամ, վարպե՛տը. ո՛չ չէր մը ո՛չ չարժեր մ՚աւելի ինչպէս նախորդ ներկայացման. բոլոր ծափահարութիւններն իրեն համար էին. բայց, եսասիրութեամբ մը, կ՚ուզէի որ քիչ ծափահարէին զինք, որպէս զի իւր արտասանած հատուածներուն ([illegible]) հմայքը չխզուէր։

Պ. Սիսակ՝ Զօրապետի դերին մէջ արուեստագէտի մը գեղեցիկ տաղանդը պարզեց որ այնքան գնահատուեցաւ. ի՛նչ ապշեցուցիչ [illegible] մը տուած էր իւր դերին։ Ալիքսանեան իւր դերին մարդն էր, բայց որովհետեւ իւր ճարտարութիւնը դաշոյնի գործունէութեան հետ ուղիղ կերպով կը համեմատի, եւ այս անգամ դաշոյն չկար, ինքզինք փայլեցնելու մեծ առիթ չունէր։ Տիկին Պինէմէճեան միջակ կերպով կրցաւ բռնել իւր դժուար դերը. գլխաւոր գեղեցիկ չեշտեր իւր արտասանութեանց մէջ, ինչպէս ուրիշներ ալ զորս չը գտաւ. քննադատութիւն մը Հանրիի նամակը բռնելու տեսարանին յարում միջակէ վար կը մնար. բայց անցնինք, Տիկին Պինէմէճեան պիտի յաջողի. կը խոստանայ։ Տիկին Հէքիմեան դիւրութեամբ կատարեց իւր դիւրին դերը։ Պ. Պինէմէճեան հասկցա՛ծ էր իւր դերը։ Տիկին Սաթենիկ [illegible] (ձայնարգել) մը դրած էր իւր սուր ձայնին եւ շատ աղէկ ըրած։

Օր. Վիքթօր, աչքի՛ զարնող իւր սպասուհեաց անկարեւոր դերին մէջ. Պ. Մնակեանէ դերի բարձրացում մը կը խնդրեմ սոյն դերասանուհւոյն համար, որ տան տիրոջ գլուխը դարձնելու չափ սիրուն ըսպասուհի մ՚էր իւր դերին մէջ։

Պարոնայք Մաթթէոսեան, Կարմիրեան, Եալտըզճեան, Նէճիպ էֆէնտի, և Զօպանեան լաւ էին իրենց դերին մէջ. Զօպանեանի համար տրամին մէջ կատակերգակի դեր մը չունենալը մեկ սրախօս բարեկամիս դժգոհութեան պատճառ եղաւ. «Քօմէտի, եղբայր, քօմէտի. դրամ տուր եւ եկուր լաց, ինչ որ մարսողական չէ բնաւ, թերևս ալ վնասակար. արդեօք Առողջապահական վարչութիւնը պէտք չէ՞ միջամտէ. թշուառութիւն եւ նեղութիւն, բայց ի՞նչ պէտք ունիմ՝ ամեն իրիկուն կամուրջին վրայ, մանաւանդ Գատը-գիւղի նաւամատոյցին վրայ, թշուառ աղքատներէ պաշարուելէս եւ անոնց խեղճութիւնը տեսնելէս յետոյ . . .» Գաղափար մը։

Բարեբաղդաբար տրամին տխրութիւնը Թօնիի միջակ կերպով յօղող նուագախմբին մէջ կարելի է մոռնալ. լա՛ւ էր Սթէֆանի կավօթը, սակայն ա՛լ ժամանակ է Քոմէնին վերջ տալու, ուրկէ երեք մ՚իջէ միայն գիտէ խմբին նուագախումբը. [illegible] Պոհէմը կրկնելով անդադար, Պոհէմի նուագի մը ձեւը պիտի առնու ուր ուրեմն։

ՔՐԻԹԻՔԻՒՍ

Յ. Գ. Մէկ դերասանի համար յուշարարին յիշած խօսքերը պէտք չէ որ սխալմամբ երկու դերասանք միանգամայն արտասանեն. չեմ յուսար որ [illegible] մ՚ընելու յաւակնութեամբ Տիկին Պինէմէճեան եւ Սաթենիկ միասին արտասանեցին խօսք մը առաջին արարուածին մէջ։   ՆՈՅՆ

Մեծափառ, ի գիշերի
Դ. Մէջնարարին

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Լոնտոն, 5 յուլիս

Բեռլինէն Ստանտարտի ուղղեալ հեռագրոյ մը նայելով, խօսք կայ թէ Ռուսիոյ գահաժառանգ իշխանը պիտի ամուսնանայ Վիլհէլմ կայսեր քոյրերէն միոյն հետ։ Զօրավար Ֆոն Բարէ, որ Վիլհէլմ կայսեր գահակալութիւնը ծանուցանելու համար արտասովոր պաշտօնով Պետրպուրկ ղրկուած էր, այս մասին Ցարին կամքն հարցուցեր է եղեր, որ նպաստաւոր երեւցեր է։

Պերլին 5 յուլիս

Վիլհէլմ կայսրը Քիէլ պիտի երթայ յուլիս 11ին, անտի պիտի երթայ ի Պետերհոֆ, ուր կը բնակի այժմ Ցարն, եւ անդ պիտի հասնի յուլիս 16ին։

Բարիզ, 5 յուլիս

Նախարարութիւնն որոշեց Միֆթարի կտակէն 400,000 ֆրանք առնուլ, Կ. Պոլսոյ ֆրանսական հիւանդանոցին շինութեան համար։

Կը կարծուի թէ Պահր-էլ-Ղազէլ հասած ձերմակ փաշան Էմին փաշան է և ո՛չ Ստանլի երկրախոյզը։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

Ղալաթիա, 23 յունիս

Օսմանեան Քօնսոլիտէ

		Դահեկան
Երէկ երեկոյ գոց. (Միաց. Դ)	Ոսկի	15 23
Զօրայլին գոցուելէն վերջը	»	15 21
Բերայի մէջ	»	— —
Առաւօտուն բացուելուն	»	15 23
Բարձրագոյն գին	»	15 24
Նուազագոյն »	»	15 23
Կէս օրին	»	15 23
ԻՍԹԻԳՐԱԶԸ ՏԱԽԻԼԻ		
Երէկ երեկոյ		37 30
Այս առաւօտ		37 30
Կէս օր		37 30
ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՐԺԷԹՂԹՈՑ		
Փոխառութիւն 1858) » 1862)	Ա. Ոսկի	25 20
» 1860) » 1863) » 1872)	Բ »	15 10
» 1865) » 1869) » 1873)	Գ. »	Ո. 16 23

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտոն, 5 յուլիս ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քոնսոլիտէ (գ.գ.)	99 11/16
Օսմ. » Ոսկի Դ. բացուեցաւ	14 1/3
» » » գոցուեցաւ	15 1/16
» » » Ա.	25 1/4
» » » Բ.	15 1/4
» » » Գ.	14 7/8
Օթօման 1871	84 3/4
Փոխառութիւն 1877	96 1/2
Պանք Օթօման	11 1/4
Ռուսական փոխառ. 1873	97 3/4
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէ)	82 3/4
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)	101 1/2
Տայրա Սանիէ	78 1/4
Տօմանիալ (փոխառ. Րօչիլտ)	100 1/4
Հունգարական պարտաթուղթ 4 %	— —
Փոխանակութիւն Բարիզի վրայ	25 450

Վիեննա, 5 Յուլիս ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	124 95
Օսմանեան երկաթուղի	20 70

Բարիզ, 5 Յուլիս ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %	106 70
» » 3 % գ. կ.	83 35
Օսմանեան քոնսոլիտէ Ոսկի Դ. բացուեցաւ	15 35
» » » գոցուեցաւ	15 17 1/2
» » » Բ.	15 25
» » » Գ.	15 10
Օսմանեան երկաթուղի	
» Ըէժիի բաժնեթուղթք	500
Պանք Օթօման	547 50
Գրէտի Լիոնէ	578 75
» Ֆօնսիէ	1376 25
Բանքնոտ Լիոնի	1260
Սուէզի ջրանցք	2168 75
Ռուսական 5 % 1877 Ի	103 1/4
Իտալական Ռանթ	9[illegible] 40
Սպանիական (արտաքին)	74 3/8
Եգիպտական միացեալ	418 75
Բրիօրիթէ Թիւրք	420
5 % Հելլենական	389 37 1/2
Չէք Լոնտոնի վրայ	25 27

ԴԱՇՏԱՅԻՆ ՀԱՆԴԷՍ

ՔՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԱՆԻ

Ս. ՍԱՀԱԿԵԱՆ ՍԱՆՈՒՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ՍԱՄԱԹԻՈՅ

Ի ՊԱՐՏԻԶԻ Ս. ՓՐԿՉԵԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ

Ի 26 Յունիս 1887

Սամաթիոյ Ս. Սահակեան Սանուց ընկերութիւնն, որոյ նպատակն է նիւթապէս և բարոյապէս օգնել իւր թաղի երկսեռ վարժարանաց և աշխատիլ առ հասարակ թաղին յառաջդիմութեան, իւր վերահաստատութեան 20րդ Տարեդարձին հանդէսը պիտի կատարէ յառաջիկայ Կիւրակէ 26 Յունիսի, Ս. Փրկչեան Ազգային Հիւանդանոցի պարտիզին մէջ։

Այս առթիւ, Կարգադիր Մասնախումբս պատիւ ունի ծանուցանել Պատուարժան Հասարակութեան՝ որ ամեն կանխահոգ միջոցներ ձեռք առած և զոհողութիւններ ըրած է սոյն հանդէսն չքեղապէս կատարելու համար։

Յիշեալ Պարտէզն, որ մանաւանդ այս տարի անտառանման երեւոյթ մ՚առած է իւր հովանաւոր ծառաստանով՝ և որ այս առթիւ յատկապէս զարդարուած է, ամեն հանգստութիւն պիտի կարենայ ընծայել երկսեռ հանդիսականաց։

Մասնաւոր խնամօք կազմուած ընտրելագոյն նուագախումբ մը օրն ի բուն պիտի նուագէ Ազգային և Եւրոպական ընտիր եղանակներ, մասնակցութեամբ Սահակեան վարժարանի բարձր կարգի ուսանողաց եւ աջակցութեամբ երաժշտապետ Լեւոն էֆ. Խանճեանի։

Երեք հարիւր հոգւոյ համար հանդիսական ճոխ սեղան մը պատրաստուած է հովանաւոր Պարտիզին մէջ, և պիտի սկսի ժամը ճիշդ 5ին՝ Նախագահութեամբ ԱԶՆՈՒԱՇՈՒՔ ՄԻՔԱՅԷԼ ԷՖԷՆՏԻ ՅԱԿՈԲԵԱՆԻ։ Կերակրոյ միջոցին ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱՅՍԵՐ Հօնեալ յատուկ մաղթանք մը պիտի երգուի հանդերձ նուագածութեամբ, եւ բաժակի առաջարկութիւնք պիտի լինին՝ հաւանութեամբ Կարգադիր մասնախմբի։

Պատուարժան Հանդիսականաց տրամադրութեան ներքեւ դրուած է նաեւ հօյս Պիւֆէ մը՝ չափաւոր և որոշ գներով, որոց ցուցակներն ի տես կախուած են։

Պարերը պիտի սկսին և վերջանան կանխաւ որոշեալ ժամերու մէջ։

Պատուարժան հանդիսականաց դիւրութեան համար Երկաթուղեաց Վարչութեան հետ յատուկ կարգադրութեամբ մը՝ ի ստորեւ նշանակեալ կառախումբք պիտի կենան հանդիսավայրին առջեւ։

Սեղանի Տոմսակք կը վաճառին ի գին մէկ մէճիտ Մասնախմբիս անդամոց ձեռամբ, և նոյն օրը պարտիզին դուռը։

Հանդիսավայրին մուտքն է 2 ղրուշ։

Կարգադիր մասնախումբս կը կարծէ թէ յիշեալ Ընկերութեան նպատակն, ինչպէս նաեւ նախորդ տարիներում ծանօթ՝ հանդիսիս վայելչութիւնն ու չքեղութիւնը բաւական հաւաստիք են Պատուարժան Հասարակութեան, որպէս զի այս տարի եւս փութայ իւր ներկայութեամբ պատուել սոյն ընկերական հանդէսն՝ ի խրախոյս ընկերութեան կրթական ջանից։

ԿԱՐԳԱԴԻՐ ՄԱՍՆԱԽՈՒՄԲ

20 Յունիս 1888

ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆՑ

ԿԱՅԱՐԱՆՔ	ԸՍՏ ԵՒՐՈՊԱՑԻՈՑ				ԸՍՏ ՏԱՃԿԱՑ			
	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.	Ժ. Ր.
Կ. Պոլսէն	10·11	11·10	1·49	2·50	2·31	3·30	6·09	7·10
Գում-գափուէն	10·20	11·19	1·58	2·59	2·40	3·39	6·18	7·19
Եէնի-գափուէն	10·24	11·23	2·02	3·03	2·44	3·43	6·22	7·23
Սամաթիայէն	10·30	11·29	2·08	3·09	2·50	3·49	6·28	7·29
Եէտի-գուլէէն	10·34	11·33	2·12	3·13	2·54	3·53	6·32	7·33
Հանդիսավայր (ժամանում)	10·37	11·36	2·15	3·16	2·57	3·56	6·35	7·36

Վերոյիշեալ 4 կառախումբերէն զատ, 17 կառախումբք եւս կան, որք Կ. Պոլսէն մինչեւ Եէտի-գուլէ միայն կ'երթան սոյն կայարաններն հանդիպելով։ Դարձը Եէտի-գուլէէն է։

ՈՒՍՈՒՄՆԱՍԻՐԱՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՆՊԱՍՏ ԱՂՔԱՏ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ

Արդի հայ ընկերութեան խնամոց ու հոգածութեան առարկայ լինելիք մարմնոց մէջ առաջին տեղը գրաւելու է ուսանող դասակարգն, զի աղբիւր է իւր ապագայ փառաց, ուրկէ լոյս և կեանք կ'առնու նոր սերունդն։ Զայս քաջ գիտնալով է անշուշտ՝ որ դպրոցական խնդիրը պարբերաբար լուրջ խորհրդածութեան առարկայ է եղած Ազգ. Կեդր. Ուսումնական խորհրդոյ, նամանաւանդ ձեռներիցութեամբ արդի Ատենապետին, որ անխոնջ աշխատութեամբ իւր գլխաւոր զբաղումն ըրած է ազգին կրթական վիճակն։ Քաջայոյս եմք որ մօտ ժամանակէն Ուսումնական Խորհուրդն՝ շնորհիւ իւր անկեղծ ազգասիրութեամբը ծանօթ Ատենապետին՝ պիտի հասնի իւր գովելի նպատակին։

Սակայն ներուի ինձ դիտել տալ թէ ազգային պաշտօնական մարմինն երբեք ի նկատի չէ առած պետական բարձրագոյն վարժարանաց հայ ուսանողներու վիճակն, պարագայ մը որ յոյժ արտմաւիթ կը թուի, մտածելով թէ՝ սոքա կարեւոր դեր մ'ունին ազգին կրթական վիճակը բարձրացնելու և զայն պատկերացնելու առաջի ազգի և օտարաց։ Ահա ազգի մը յառաջդիմութեան առաջին քայլն եղող, ապագայ փառքի մը և պարծանքի մը լիակատար խոստումն եղող ուսանողական սոյն կարեւորագոյն դասն է որ դժբաղդաբար ցարդ վրիպած է ուշադրութենէ. ո՞ր Հայ չի հրճուիր երբ տեսնէ թէ կառավարական բարձրագոյն վարժարանաց մէջ հայ ուսանողներն եղած են ամենէն յառաջադէմներէն, ինչպէս և ուրիշ շատ օտար վարժարանաց մէջ ալ։ Բայց տասնեակներ կարող եմք համրել այսօր, որք զուրկ դասագրքէ, օր մը մէկէ օր մը միւսէ փոխ կ'առնուն ու կը պատրաստեն իւրեանց դասերն, առանց յիշելոյ նոքա որք պատառոտ զգեստներով ու նօթի, շատ անգամ 10 փարայի չոր հացով օրն իւրիկուն կ'ընեն։ Երբ սոքա այս յուսահատ վիճակին մէջ երկար տարիներ կը տոկան այս ծանր նեղութեանց, կրնամք ապահովապէս յուսալ թէ իրենց շրջանն աւարտելէ յետոյ ի՛նչ վիճակ մը կարող են ունենալ եթէ ուշադրութեան առնենք նոցա նիւթական վիճակն, եթէ օգնութեան ձեռք կարկառենք և քաջալերենք զիրենք։

Անշուշտ այս պարագան ուշադրութեան առարկայ է եղած Ռուսահայոց՝ որք մեծաքանակ նուէրներ կ'ուղարկեն ուսանողաց վիճակը բարւոքելու. մանաւորապէս Պետրպուրկի ազգային իշխանութիւնը տարեկան որոշեալ նպաստ մը յատկացուցած է առ այս։

Երբ մեր մեծատունները դեռ չզգալով իւրեանց պարտականութիւն, չեն օգներ, ատեն էր որ ընկերութիւն մը կազմուէր այս նպատակաւ, և ուրախ եմ յայտնելով թէ Գում Գափուի ազնիւ երիտասարդներ կազմած են Ուսումնասիրաց անուամբ մի ընկերութիւն, որոյ նպատակն է պետական և ազգային բարձրագոյն վարժարանաց հայ ուսանողներու նիւթապէս օգնել։ Ընկերութեան կանոնագիրն արդէն ներկայացուած է Պատ. Ուսումնական Խորհրդոյ և ընդհուպ կը վաւերացուի։

Ջերմապէս յորդոր կը կարդամք ազգայնոց, մանաւորապէս հայ վարժարանաց կարող ուսանողներու ուշադրութիւնը կը հրաւիրեմք, որպէս զի ըստ կարելւոյն նիւթապէս օգնեն եւ աջակից լինին ի յարատեւութիւն և ի քաջալերութիւն նորածին ընկերութեան։

Գ. Ա. ԱՄՊԱՐՃԵԱՆ

ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

ՀԱՃԸՆ, 6 յունիս

Սովը կը շարունակէ եւ երթալով կը սաստկանայ։ Բազմաթիւ անձինք սովամահ ըլլալով կ'իյնան ի գերեզման, ոմանք հիւանդացողք խիստ շատ են։ Ղրկուած 300 օսմ. ոսկին ընդ փոյթ բաժնուեցաւ կարօտելոց, սակայն հազիւ մէկ շաբթուան պաշար եղաւ. կայսերական կառավարութիւնն ինչպէս շրջակայ քաղաքներու, կանխաւ Հաճընոյ ալ 25,000 օխայ ալիւր տուաւ՝ որ 25,000 անձանց հազիւ քանի մ'օրուան պաշար եղաւ։ Նոր հունձքի տակաւին ամբողջ մէկ ամիս մէկ շաբաթ կայ, թշուառաց համար մէն մի օր մէկ տարի դարձած է։ Ինչ որ ունէին՝ ծախեցին ու մինչ ց'արդ ապրեցան. այժմ ոչինչ ունին։ Վարժարանաց ուսանողք մեծաւ մասամբ վարժարանը ձգած թողցները կը պտտին մուրալու։ Միաց. վարժարանաց տեսչութիւնը վարժարանաց տրուած նպաստով ամեն օր հաց կը գնէ և վարժարանի յաճախող աշակերտաց կը բաշխէ։ Առիթ ունեցայ դիւրին հարցում մ'ուղղել յառաջադէմ աշակերտի մը որ բնաւ չ'կրցաւ պատասխանել, քանզի երկու օր է որ անօթի է եղեր։ Տեսչութիւնն այդ աշակերտի նիւթական կարողութիւնն առաջուան պէս լաւ վիճակի մէջ կարծելով, նպաստ աւելի աղքատներու կուտար։ Շատ մը պէտք եղած դարմանն ի գործ դրուեցաւ։ Այսպէս ահա հարուստ կարծեցեալ յետին աղքատին հաւասարած է։ Անկարելի է գրչով բացատրել թշուառութեան աստիճանը. անձ մի ցորենի համար գիւղ մը կ'երթայ և ցորեն չ'կրնալով գտնել ձեռնունայն կը վերադառնայ ի տուն, ուր երկու սիրասուն զաւակաց մին նօթութենէ մեռեալ կը գտնէ իսկ միւսը կիսամեռ վիճակի մէջ մարած. մարդը այս տեսարանին չ'կրնալով տոկալ՝ կ'երթայ ինքզինք ջուր կը նետէ եւ կեանքին վերջ կուտայ։ Նիւթականը լաւ կարծեցեալ ընտանեաց մը տիկինը իւր բոլոր ունեցած ուտեստը զաւակաց կուտայ, ինքն շարունակ վեց օր ոչինչ ուտելուն կը մեռնի. գոյն ընդ փոյթ խմաց կը տրուի բարեխնամ առաջնորդին եւ նպաստի բաշխման բարեսիրտ և գործունեայ պաշտօնեայ Ստեփան էֆէնտի Հաճեանի, որք թէ և կը փութան գալ և պէտք եղած դարմանը տանիլ, այլ սակայն չեն կրնար թշուառն ազատել անողորմ մահու ճիրաններէն։ Այսպէս ամեն օր հոս կամ հոն աղեխարշ բազմաթիւ տեսարաններու կը հանդիպուի։ Ո՛վ գիտէ վախճանը ի՛նչ պիտի ըլլայ։ Ս. Առաջնորդը դարձեալ երկու օր յառաջ հեռագիր ուղղեց, որ յուսամք թէ ապարդիւն չ'պիտի մնայ։

Գեր. Ս. Առաջնորդի յորդորմամբ եւ նպաստի ալ զօրութեամբ 30 տունի մօտ կաթոլիկ ազգայինք ի Մայր Եկեղեցի վերադարձան։ Յուսալի է որ մնացեալք եւս քիչ ատենէն կը վերադառնան, քանզի սոքա ամենը հացի խնդրով, այս կամ այն անձնական գործերով թողած էին իրենց Մայր Եկեղեցին. յիշեալ խնդրոց կարգադրմամբ կ'ընդգրկեն դարձեալ նախնեաց եկեղեցին։ (Կաթոլիկ կղերը թերթի մը մէջ հրատարակած յօդուածով մը բաւ կը համարի տրուած նպաստը, վախնալով որ եթէ Լուսաւորչականաց նպաստը շարունակուի իւր քով ոչ ոք պիտի մնայ. արդէն շատ մը տուներ համոզած էր թէ ձեզ անշահ նպաստ պիտի տրուի՝ եթէ կաթոլիկ ըլլաք. խեղճերն ի վերջոյ հասկցան թէ ոչ նպաստ կայ եւ ոչ ուրիշ բան։)

Բողոքականները սկսած են կառուցանել չենք մը՝ ուր միայն Բողոքական եղողները կը բնակցնեն եւ Լուսաւորչականաց կ'առաջարկեն որ եթէ բողոքականութիւնն ընդունին՝ կրնան աշխատիլ. սոքա Ամերիկայէն առատ նպաստներ կ'ընդունին։ Ծանօթ Մըտգըր Մադկիլէ՝ այս օրերս հոս ժամանեց, ո՛վ գիտէ ինչ թաղուն նպատակներու համար. կ'ըսուի թէ հոս բաւական ժամանակ պիտի մնայ։ Բողոքականութիւնը 10 տարի յառաջ ունեցած վիճակին մէջ էր միշտ անշարժ, միայն այս տարի թշուառութեան պատճառաւ քանի մը քայլ առաւ, սակայն շնորհիւ նպաստին դարձեալ կ'անգ առաւ. չեմ գիտեր ասկից վերջ մինչ 1½ ամիս ինչ կ'ըլլայ։

Կիլիկիոյ Ամեն. Մկրտիչ Կաթողիկոսն այժմ բաւական ժամանակէ ի վեր կը գտնուի ի Սիս. Թէեւ խնդրուեցաւ ի Հաճըն գալ, սակայն չ'ընդունեց՝ պայից ծանօթ խնդրոյ պատճառաւ։ Հանգուցեալ Պետրոս եպիսկոպոսի գոյքերն ստանալու համար դարձեալ դատ բացած է. առաջ ի Սիս հրաւիրած էր աղաները, որք չ'գնացին։ Կ'ըսուի թէ ինքն քանի մ'օրէն ի Մարաշ պիտի ուղեւորի։

ՔԱՐԲԵՐԴԻ ԱՍՈՐԻՆԵՐԸ

Քարբերդի չորս Հայ թաղերուն կարգը կայ հինգերորդ մ'ալ, այդ է Ասորոց թաղը, բերդին հիւսիս-արեւելակողման պարիսպին առջեւն, դըրացի այդ դիրքով Ս. Կարապետ թաղի։ Տուներու թիւը չանցնիր 150ը, բընակիչք երկսեռ՝ իբր 900։

Լեզու. Կը խօսին հայերէն ինչպէս հայ մը, տարբերութեամբ միայն որ հարցականք և ձայնարկութիւններ սովորականէն քիչ մը երկար ու անտեղի թափով կ'արտաբերեն. յարաբերական գործառնութիւնք իրենց մէջ և հայերուն հետ առ հասարակ հայերէնով կը կատարեն. Հազուագիւտ է, որ գիտնայ ու գործածէ Ասորին զիւրն ի բերան և ի գիր. արհեստաւոր մաս մը ունի վարժութիւն այնքան որ ներկած կտաւեղէններու եզերքներում անուններու սկզբնատառեր և երբեմն անուններ ամբողջ՝ կրնայ նշանագրել յօրինակ իւր մայրենւոյն։ Եկեղեցային պաշտամունքը տեղի կ'ունենան արեւմտեան ասորերէնով, երբեմն և թուրք և արաբացի լեզուաւ։

Եկեղեցի. Ունին յատուկ տեղի պաշտաման յանուն Ս. Աստուածածնի, հին (Ք. Թ. 179) քարաշէն և մատրան մը մեծութենէ ոչ աւելի ին։ բերդի հիւսիսի պարսպին ստորոտը՝ կը հսկէ թաղին վրայ աչքերու ի տես՝ մի ցցուն բարձրութենէ, Աւանդութեամբ կը կարծուի չինուած ըլլալ բերդին թըւականով՝ իբր 3000 տարի առաջ և իբր բագնոց մի նախաւոր անծանօթ ժողովուրդի։ Հիմակ քանի մը խորշեր ու անցքեր ցոյց կը տրուին ձեղնակամարին այլ և այլ կէտերէն, որք իբր թէ՝ եկեղեցին գաղտ յարաբերութեան մէջ կը դնեն բերդին հետ, երբեմն քրիստոնեայ բերդականներու օրով։

Դուներու վրայ և դէս ու դէն հընութիւններ չեն նշմարուիր հաւանականութիւններ չշչափող. աչքի երեւցածներն աւերուն բաներ, կամ աւուր թուականաւ արդէն ոչնչութիւններ։ Տեսանք մի դուռ տաճարը գաւթին մէջ փակող, իւղոտած ու սեւցած, ստորդ երեսոսի կընմանէր, կային աւոր վրայ կարգ մը փորածոներ, ամբողջ մակերեսը երկուստեք՝ խաչանիշ։ Ըստ Թրքաց Քըզըլ քիլիսէ, միակն է յեկեղեցիս, ուր գիւղացի ու քաղաքացի հայեր յուխտ և ի բժշկութիւն կը դիմեն տարուան ամէն պահուն և տօնական աւուրց մէջ առաւելապէս։

Այս պատճառաւ Ասորի եկեղեցին վանքի պէս կահաւոր ու չեն խուցեր ունի բակին մէջն ու քովերը, իբր 20 հատ։

Ուխտաւորներէ եղած հասոյթ առաւ առաջ 40 50 ոսկւոյ գումարի մը կը հասնի. հիմա որ հաւատքն ալ ինչ պէս դրամը քսակներու մէջ տեղատուութեան շրջանի մէջ կը գտնուի, հասոյթն համեմատաբար նուազած կերեւի. քառորդ դար առաջ եկեղեցւոյ հաշուէն կը չինեն թաղին մէջ մեծ ու մեծածախ բաղնիք մը, եկեղեցին այն ժամանակ առատութեան մէջ լինելով՝ լաւագոյն ու հաստատուն չէնքի համար 1000 լիրայէն աւելի ծախք կ'ընեն. բայց դժբաղդաբար, բաղնիքը, սկզբնական գործածումէ անդին, յարատեւութիւն չխոստանար, ջուրը կը ցամքի, չէնքն ալ այն օրէն հետէ կը մնայ մի անպէտ հիմնարկութիւն։

Կը պահեն դուրսեցի երիտասարդ վարդապետ մը ուսեալ և բարեհնարհ և մի տեղացի քահանայ. ունին և առանձին վարժոց։

Վարժարան. Վարդապետին կը վճարուի եկեղեցիէն տարեկան 20 ոսկի. Աֆրէմի անուն ընկերութիւն մ'ալ, որ կազմուած է տարիներէ ի վեր, կը հոգայ վարժարանը, երկու ուսուցչաց մէկուեր տարեկան 20 ոսկւոյ գումար մը տալով։

Եթէ անձնիւր Ասորի իւր եկեղեցւոյն զաւակ մնար ու գործոց աջակցելու յօժարութիւն պահէր, հիմա ի հարկէ այլապէս կը կատարուէր նկարագիրը. ընդհակառակն դեռ 150 տան հարիւրն իսկ կասկածելի թիւ մ'է, ոմանք լատին, ոմանք կաթոլիկ և այլք թուով աւելի միւսներէն, բողոքականութիւն ընդունելով գլխովին օտարացած կ'երեւին իրենցինէն։ Վարժարան չի տեսանք ինչպէս փափաքելի էր. չորս պատերով չենքի մէջ, 60 հոգի ամենքը աշակերտք նստած են պարզ գրասեղաններու առջեւ. ամենէն փոքրը 6էն վար, մեծն ալ 17 տարիքէն աւելի չունէր հասակ. մեծ ու պզտիկ գլուխնին բաց՝ շարուած էին իրարու ետեւ կարգով մը եկեղեցիի բակը. սա է վարժարանը. հիւսիսակողմը պատ չունի, կը տեսնուի այդ մեծ երդիքէն հանդիպակաց լերան աչագին ժեռուտը, կապոյտ կամ ամպոտ երկինքը։

Ուսանողք նստած դիրքերէ կը տեսնեն յառաջոյ երկու խորանաձեւ և գոներով նախշուն դամբարաններ՝ կիսով պատի մէջ ագուցած, և յետոյ՝ դագաղներու կոյտ մը և նման բաներ։ Հէ՛գ ծաղիկներ, ըսի ես, ինքնին, ամեն ինչ մեռած և մահաբոյր՝ միջա որ դագաղի ու դամբարաններու մէջ պիտի ապրիք, ա՛հ ի՛նչ ծնաք արդեօք և կամ ի՛նչ սեւ կը տեսնէք կեանքն, իւր ամենէն շողուն արշալոյսին մէջ անգամ. Ուսուցիչք կը հանգչին նոյն չիրմաց քարերուն՝ ի յեց. ասոնց աթոռն ու գրասեղանը տարբեր է աշակերտաց ունեցածներէն։

Ի՞նչ կը սորվեցնէք, հարցուցինք. երկու ուսուցիչ կային, մին որ առաջին կ'երեւէր լինել իւր նորութեամբն ու բարեկրթութեամբ, Պ. Ասուր, ներկայեց իւր ճիւղի առարկաներն՝ Հայերէն, Թուրքերէն, Անգլիարէն, Աշխարհագրութիւն, Ալճէպր եւն, ընկերին բաժին հանեց Ասորերէն, եկեղեցական երաժշտութիւն և կառավարչութիւն. երկուքն ալ Ասորի՝ առաջինը բողոքական ուսումն առած է. Դասեր թուարկելու ատեն Պարոնն հանդիսաւոր արտաբերութիւն մը ըրաւ անգլիերէնին համար, համոզուեցայ որով՝ անգամ մ'ալ թէ՝ առ մեզ ամեն քրիստոնեայ հասարակութեան համար բրիտանիկ լեզուն յոյժ շահեկան և գերազանցապէս օգտակար լեզուն եղած է։

Կարելի չեղաւ դասակարգերն իմանալ, վարժապետն ըսաւ որ անձնիւր ուսանող «ճիւղ մ'է». վարդապետը դուրս ելած այդ պահուն՝ իւր սենեկէն, մեզ ներս հրաւիրելու պատուին ըրաւ, այլ մեք առանց կարենալ երթալու, ներողամտութիւնը խնդրելով Հօր և յարգելի ուսուցչաց, մեկնեցանք. Զիւրն լքանել և յարիլ օտարին, ինչպէս հայերուն, ասորւոց համար ալ նպաստաւոր չէ անշուշտ. յատին փաթէթան ասոնցմէ ալ յաջողէր. է շահիլ իւր ձրի վարժարանաւն ու ոսկեգին քաւարանաւն։

Արհեստ. Բուռ մեծի մասին ներկաբարութիւն է այս դրացեաց զբաղումն, ոմանք վաճառական են. Թաղին առջեւէն անցնող ջրաւէտ ձորին մէջ կ'աշխատի արհեստաւորն իւր կնոջ ու բոլոր ընտանեաց հետ համաշխատ. տեղական կարմիր կտաւն ու չիթն ասորւոց արտադրածն են. չիթն է տեսակ մը պասմա՝ թանձր կտաւի վրայ, զոր երեւան կը բերեն իրենց չինած կաղապարներով, ծաղիկի, թռչունի և մացածին մերթ տարազներու ու ձեւերու տակ, և որ անճաշակ չկընար ըսուիլ. տեղական այդ պատածոներէն մեծաքանակ սպառումներ կ'ըլլան այս տեղ՝ առաւելապէս քիւրտ տուներն ու հայ գիւղացիները. կարմիր կտաւն ալ որ առաջ տարօնով՝ վերջին տարիներ [illegible]ով կը գունաւորեն, փայլուն յաջողութեան հաւաստիք կը ներկայացնէ, այնու զի՝ կրնայ Պիթլիզի կարմիրին հետ մրցիլ և արդէն կարեւոր գնումներ ալ կը լինին շրջակայ գաւառականներէն լաւ յանձնարարութիւններով։ Գործունեայ ցեղ մը կ'երեւի. Նայելով մերայիններու՝ ասոնք աւելի քաջեկազմ և առողջ են, պարզ հագուստն ալ ասորւոց վրայ կ'երեւի շատ սիրուն, շատ շնորհքով։

Ցեղ—ընտանիք. Հայերն սկիզբէն ի վեր շատ լաւ վարուած են այս թաղեցւոց հետ. խնամութիւնք, շահու ընկերութիւններ և փոխադարձ իրարու եկեղեցի յաճախել, անսովոր դէպքեր չեն, և՝ խնդիր է թէ՝ հայերն երբեմն ա՛յնքան սիրելի են զասորիս քրիստոնէից կարեկցութեամբ, մինչ ասոնք անկարող ուրոյն ազգութեամբ ունենալու, հիմակուան իրենց եկեղեցին հայերն են տըւած իրենց, որ հրովարտակն ալ իբր հայապատկան հաստատութիւն, կայ, կ'ըսեն, դեռ ծանօթ հայու մը քով ի պահ։

Երբեմն մեծ ցեղի մը այս փոքր հատածն, իրարու նկատմամբ ամեն պարագայի տակ զարմանալի գուրգուրանք ցոյց կուտան. Ճրվացուր մի ասորի փոքրիկ, ամենքն ալ տանիքներէն, պատուհաններէն դուրս կը թափին, որչափ ոյժ ունին, կը փորձեն ու վերջ վերջ փրկեն անպատճառ կ'առնեն. այսպէս է աղջիկն ալ, կինն ալ, զառամ ծերն անգամ։

Երեւելիք կը յիշուին Նէմէնեանքհաճի Տաւուտ էֆէնտի, երբեմն անգամ Խոտրէի, ասոր փեսան և Դաշոլեաններ։

Ց. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆԵԱՆ

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Արեւելեան Ռումէլիի Երկաթուղեաց 111 երորդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ օգոստոս 1ին ըստ Եւր. որ է յուլիս 20։

Ինչպէս յայտնի է կայս. հրամանագրով արտօնութիւն ստացած ըլլալով բաղդատոմսներ հրապարակ հանել ի վաճառ, պատրաստ եմք պայնս։ Շահելի գումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդատոմսին գինն է 7 ոսկէս՝ կէսինը՝ 5, և մէկ չորրորդինը 3 դահ.։ Այս անգամ առաջին պարգեւն է՝ **600,000** և երկրորդը **60,000** ֆրնգ. բաց ի այս երկուքէն 48 թիւեր եւս մեծ պարգեւներ՝ իսկ միացեալ 506 թիւեր 400 ական ֆրնգ. պիտի շահին։

Գաւառներէն հնչուն դրամի փոխարէն թղթատարական [illegible] ալ կ'ընդունուի։

Համպուրկի և Պրիւնսվիքի վիճակահանութեանց տոմսերն ալ պատրաստ են, սովորական գիներով։

Դիմել ի Ղալաթիա կամուրջին գըլուխը թիւ 33 Գուլպաքրդեան գրասենեակը։

ՏԻԳՐԱՆ Մ. ԱՐԾՆԵԱՆ

1881

Ա Զ Դ

Սալոնիկոյ Արքայական Լոդըրէին առաջին վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յուլիս 9ին և 10ին։

Մէկ տասներորդ տոմսին գինն է 25 ղրշ ոսկեդրամ, մէկ հինգերորդ տոմսին գինն 50 ղրշ։

Համպուրկի Լոդըրէին երկրորդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յուլիս 11ին և 12ին։

Մէկ ութերորդ տոմսին գինն է 25 ղրշ ոսկեդրամ, մէկ չորրորդ տոմսին գինն 50 ղրշ։

Պրունսվիքի Լոդըրէին առաջին վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ յուլիս 19էն և 20ին։

Մէկ ութերորդ տոմսին գինն է 17½ ղրշ, մէկ քառորդ տոմսին գինն 35 ղրշ։

1463 2—5

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏ ՄԸ

Ո՞վ է այն որ կարենայ ըսել թէ մլուկ չունի իւր տան մէջ։ Ամենքս ալ այդ անտեղութեան ենթարկուած ենք, սակայն անկից զերծ մնալու. Շատ պարզ միջոց մը կայ։ Կը բաւէ գործածել Կուլէլի շանթահար փոշիները, որ կը ծախուի ի Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Ղալաթիոյ Մեծ փողոց, Բարաքէօյ, ի Պոլիս, Մէրճանէճեան դեղարանը և ի Պէշիկթաշ Խորմէլ դեղարանը։

1809 4—4

Ա Զ Դ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Կը ծանուցուի հասարակութեան թէ կարող է Երկաթուղեաց յառաջիկայ վիճակահանութեան բաղդատոմսերէն գնել Օսմ. կայս. Պանքայի Ղալաթիոյ գրասենեակաց մէջ, ամեն օր, ժամ 10էն մինչեւ 3½ (Ը. Ե)։

1534

ՏՕՔԹՕՐ Գ. ՃԻՎԱՆԵԱՆ, նախկին բըժիշկ Սէն-Մօրիսի Գաղիական Հիւանդանոցին, պատիւ ունի ծանուցանել արգոյ հասարակութեան թէ՝ պիտի ընդունի հիւանդներ ամեն առաւօտ (բացի կիրակէ) ժամը մինչեւ 4, Բերա, Նոր Զարշը Զուքուր Պօստան փողոց թիւ 82։

Հինգշաբթի օրերը ժամը 8էն 11 ձրիապէս պիտի դարմանէ։

Յիշեալ Տօքթօրը կը գտնուի նաեւ Սամաթիա Պաշա Պիւրէ Մէյտանի կից տունը ամեն երեքշաբթի, ուրբաթ և կիրակի օրերը ժամը 8էն 11, ուրտեղ երեքշաբթի օրերը ձրիապէս կը դարմանէ։

1884 1—2

ԼՈՒԾՈՂՈՒԹԻՒՆՔ, ԹԱՆՁՔ

ԱԲՐԻՒԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՆ այսօր ճանչցուած են գերազանց դարման մը. ընդդէմ լուծողութեանց, փորքշուքի, թանձքի, արիւներթութեանց և այլն։

ԱԲՐԻՒԻ ԴԵՂԱՀԱՏՆԵՐՆ ընդունուած են նշանաւոր բժիշկներէ մայրաքաղաքիս և օտար երկրաց մէջ և կը գործածուին շատ հիւանդանոցներ։

Աբրիւի դեղահատներուն Ֆօ—մ—ն յանձնուած է Բարիզի բժշկական Ակադեմիային և Թուրքիոյ քաղաքային բըժշկական խորհրդին. այս վերջինն արտօնած է Պ. Աբրիւի այդ դեղահատները պատրաստելու և վաճառելու իրաւունքը։

Ընդհանուր կեդրոնատեղին է Դեղարան ՎԷԼԻՑ, Ղալաթիա, և մայրաքաղաքիս գլխաւոր դեղարանները։

1870

Ջերմապէս կը յանձնարարենք մեր ընթերցողաց գործածել Հէնրի Միւլի Օշաբակն, բուժելու համար իրենց ջղային հիւանդութիւնները, գլխու ցաւերը, քընատութիւնները, ջղային ցնցումներն ևն։

Փոքրաքանակ կը վաճառուի ամեն դեղատանց մէջ։ Կեդրոնատեղին է Դեղագործական Մթերանոցն, 35, Ղալաթիա մեծ փողոց։

776

ԻԼԱՆ

ՇԷՀՐ ԷՄԱՆԷԹԻ

Սիլիվրի գազասը տախիլինտէ Զանթա գարիյէսի աշարը էլլի իքի պին պէշ եիւզ, վէ Ֆէնէր գարիյէսի եէթմիշ պին, վէ Սինէքլի գարիյէսի օն պէշ պին ղուրուշտա մահալլի թալիպլէրի ուհտէլէրինտէ պուլունտուղընտան, զամմ իլէ թալիպ օլանլարըն մահալլինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։

23 հազիրան 304 1850

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Ինշաաթը ասքէրիյէ լաղըմճըսի իչիւն պէհէրի օթուզ իքի քիլօ աղըրլըղընտա պիր թէֆալըգ միւպայաասընա լիւզում կէօրիւլէն պէշ եիւզ ատէտ լէվհա գուրշուն մէյդրի միւնագասաայա վազ օլունտուղընտան, թէմինաթըն իքինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վէ իրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնզիլաթը իճրա վէ գապուլ օլունաճաղընտան, թալիպ օլանլարըն ինշաաթը ասքէրիյէ տաիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։

23 հազիրան 1888 1898

Նօ. 31 1—3

ԻԼԱՆ

ՊԱԳԸ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

Պէրէքեաթ թիւճճարընտան Էմին էֆէնտինին նիզամիյէ քէրէսթէ անպարընա վիրմիշ օլտուղու լաթա էսմանընտան տօլայը նիզամիյէ խազինէսինտէն մաթլուպը օլուպ Շէհր էմանէթինէ հէվալէթէն իֆա գըլընմըշ օլան եիւզ եիրմի պին ալթը եիւզ ալթմըշ պիր ղուրուշը հավի օթուզ իքի ինշաաթ վէ եէտի եիւզ սէքսէն սէքիզ մուհասէպաթ նումէրօլը պիր գըթա սուրէթ զայի օլմուշ օլտուղընտան, հէր քիմին եէտինէ կէչմիշ իսէ, թարիխը իլանտէն իթիպարէն օն պէշ կիւնէ գատար Պապը Սէրասքէրի իսթիհքեամ վէ ինշաաթ տաիրէսինէ թէսլիմ իթմէսի վէ թէսլիմ օլունմատըղը թագտիրտէ զայի սուրէթինին հիւքմիւ օլմայաճաղը իլան օլունուր։

23 հազիրան 1888

Նօ. 32 1899

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳՂԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգղ. Ոսկի 1,000,000 «ՖԻՆԻՔՍ» Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետեարք Անգղիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրքն են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 16,000,000 Անգղ. ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի միասուց համար։ 1799

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ առաքելոյս, որք ունիմք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. միակ գործակալք ի Պոլիս և ի Շրջակայս Թիւ 12, Սանտալճը խան, Ղալաթիա, Աւստրիական Թղթատան վերև։

Կ. ՖԷՍԼԻՔԷՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԽԱՎԼՈՒԻ
Քալբաքճըլար-պաշը Սէֆէթճի խան Թ. 16
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ
Մահմուտ-փաշայի գլուխ Թարագճըներու կարգը Թիւ 218
ԳՈՐԾԱՐԱՆ՝ ՊՐՈՒՍԱ ԿԷՅՎԷ-ԽԱՆ

Այն բազմամեայ վաճառատունն որ ցարդ մեծաքանակ միայն կը վաճառէր հրապարակի վրայ, մատակարարելով գլխաւորապէս Շուկայի խանութպաններն, այս անգամ որոշած է նաեւ փոքրաքանակ ի վաճառ հանել իւր ապրանքներն։

Ա՛ռ ճշմարիտ բազդ մ'է անշուշտ ամեն անոնց որք հարսանեաց, ծովու երեսակի, կամ ո և է առթիւ խավլուի, պաւանուգի և սոյն ճիւղի վերաբերեալ ապրանաց գնման համար, Շուկայի խանութպաններու ձեռք իյնալով թէ՛ ընդհանրապէս ապրանաց լաւը չեն գտներ և թէ բարձր գիներ կը վճարեն։

Տեարք Կ. Ֆէսլիքէնեան և ընկերք նոյն իսկ իրենց գործարանին արտադրութիւններն ի վաճառ հանելով, բնականաբար այնպիսի համեստ գներ կըրցած են սահմանել որոց կարելի չէ մրցիլ։

Վաճառատան նշանաբանն է ուղղութիւն, ապրանաց ընտրութիւն և գներու չափաւորութիւն։

1878 2—20

ՄԻ՛ ԳՆԷՔ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅ ՄԸ ԱՌԱՆՑ ՆԱԽԱՊԷՍ ԱՅՑԵԼԵԼՈՒ

ՍԻՆԿԷՐ

Ամերիկեան գործարանի մթերանոցներն
Ի ՂԱԼԱԹԻԱ, Նիւքսէք Գալտըրըմ,
120
Քարաքէօյի աղբիւրին դէմ.
Ի ԲԵՐԱ, Կալաթա Սէրայի Լիսէին դէմ
Ի ՊՈԼԻՍ, Մահմուտ փաշա, 90

Ուրիշ ամեն տեղ՝ «Սինկէր»ի կարի մեքենային «կեղծերը» միայն պիտի գտնէք։

ՎՃԱՐՄԱՆ ԴԻՒՐՈՒԹԻՒՆ
(Շաբաթական) 1761

VICHY

Վ Ի Շ Ի

Ֆրանսա (գաւառ Ալիէի)
ԿԱԼՈՒԱԾ ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
Վարչութիւն՝ Փարիզ, 8, Պուլվար Մոնմարթր
ՀԱՆՔԱՋՐՈՑ ԵՂԱՆԱԿ

GRANDE GRILE.— Աւշային տկարութիւնք, մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, լեարդի և փայծաղի խըցումն, ներքին գործարանաց խցմունք, մաղձային քար և այլն։

HOPITAL.— Մարսողական ճանապարհաց հիւանդութիւնք, ստամոքսի ծանրութիւն, դժուարամարսութիւն, ախորժակի պակասութիւն ստամոքսի, ջղացաւ, անմարսութիւն։

CELÉSTINS.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, միզական աւազ և միզական քար, յօդացաւ, շաքարախտ (Տիապէթ), սպիտակուց-միզական (Ալպիւմինիւրի)։

HAUTERIVE.— Երիկամանց և փամփուշտի տկարութիւնք, աւազ, քար, յօդացաւ, շաքարամիզութիւն, սպիտակուց-միզական։

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քաբսիւլին վրայ։

Պոլսոյ ամեն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով կը գտնուի։ 667

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՑԿԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ԲԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լ. Կօլ, որ յունիս 27ին Մարսիլիայէն և յուլիս 4ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Ալժէրի որ պիտի մեկնի յուլիս 9ին։

[illegible]

Նաւուղիքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակալարն
ԹԻՆԻՌԹԷ ՐԸՊՊԻԼ
Թիւ 17-18 Քիւչիւք Միլլէթ
Մումհանէ փողոց, Թիւ 14
1606

L'AVENIR DES FAMILLES Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ԸՆՏԱՆԵԱՑ ԱՊԱԳԱՅՆ

Ապահովագրական փոխադարձ Ընկերութիւն՝ Դրամագլխոց վերակազմութեան համար 1880ին կազմեալ՝ ի Լիոն նոտար Միգիֆիօ տը Պէլէի ստացած պայմանագրով

Ընկերութեան կեդրոնատեղին է 61, Ռէբիւպլիք փողոց, 61—Լիոն (Ֆրանսա)

Ապահովագրեալ դրամագլուխք 55 միլիոն ֆրանք

Մինչեւ ցայսօր եղած վճարմունք են, 1,000,000 ֆրանք

Տարին չորս վիճակահանութիւն՝ Յունվար, Ապրիլ, Յուլիս և Հոկտեմբեր

Վարչական խորհուրդ. Պ. ՀԻՎԼԷՌ, բժիշկ ի Լիոն, Նախագահ.
Պ. ԱԼԼԷՌ, Նախկին տնօրէն, հիմնադիր ընկերութեան, ի Լիոն.
ՕՏԻՖՈՒԷ, Նախկին շահապ չորրորդ շրջանակի ի Լիոն.
ՊՈՄ, հասութատու ի Լիոն. ԳԼԷՍԱՔ կալուածատէր ի Լիոն. ՄԱՌԴԷԼ կալուածատէր ի Լիոն. ՌՈԹ, հասութատու ի Լիոն. ԺԷՆԷՆ, ի Լիոն Մ. Ժ. ԳԱՀԷՆ, հաշուակալ ի Լիոն, հաշուեքննիչ. Մ. ԱԼԼԷՌ, տեսուչ պատուիրակ, ընդհանուր տնօրէն։

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆ, որ հաստատուած է նպաստելու համար փոքր խնայողութեան, արագ զարգացում մ'ունեցած է։ Իւր նպատակն է որոշեալ պայմանաժամի մէջ վերակազմել դրամագլուխն, կանխավճարներու հաւանականութեամբ։—Մուրհակներ կուտայ թէ՛ ի փոխարէն միակ վճարի մը և թէ ամսական համեստ վճարներու (կարելի է ստորագրուիլ ամսական մինչեւ մէկ ֆրանքէ սկսեալ)։ Ապահովագրեալներ ունինք որոնք մէկ ֆրանք մը վճարած էին և երկու հարիւր ֆրանք ստացած են։

Վճարմունք կը կատարուին վիճակահանութեամբք, որք երեք ամիսն անգամ մը տեղի կ'ունենան ի կեդրոնատեղին ընկերութեան, ի ներկայութեան վարչական խորհրդին և շահակիցներու, հաշուական այնպիսի գործողութեամբք զորս ամեն մարդ կրնայ ստուգել։

Ընկերութեան գործառնութիւնները պետք չէ շփոթել վիճակահանութեանց հետ ուր տոմսերը բնաւ արժէք չունին վիճակահանութենէն յետոյ։ Մեր մօտ, ընդհակառակն, ամենուն ալ վճարմունքն ապահովեալ է, քիչ մը կանուխ կամ քիչ մը ուշ, ըստ դիպուածի։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹԻՒՆՔ

Ընկերութեանս գործառնութիւնք բազմադիմի են, ինչպէս Շարժական արժէից և փոխ տրուած դրամագլխոց ապահովագրութիւն, կորուսեալ դրամագլխոյ մը վերակազմութիւն, Երաշխաւորութիւնք և Գլխավճարք՝ փոխառութեանց և ձարտարարուեստից և վաճառականութեան մէջ գործածուած դրամագլխոց, Մանկանց համար Օժիտք, Հանգստեան մնուրակ ծերութեան համար, Ցկեանս եկամուտներու կազմութիւն, ի մի բան այն ամեն գործառնութիւնք որոց նպատակն է խնայողութիւն։

Այս արդիւնքը ձեռք բերելու համար, ընկերութիւնս հաստատած է զանազան սակագներ որոց վճարմունք տեղի կ'ունենան առաւել կամ նուազ մերձաւոր ժամանակաց մէջ, ըստ բաղձանաց ապահովագրելոյն։

ՍԱԿԱԳԻՆ Ա.

Ամսական 1 ֆրանք, որ վճարուի միայն 60 ամիս, իրաւունք կուտայ 1000 ֆրանքի մուրհակի մը 10 թիւերով որոց ամենքն ալ հետզհետէ կը մասնակցին ամեն բաշխման, մինչեւ ամբողջովին վճարումն 1000 ֆրանքին։ Մարդ կրնայ ստորագրուիլ այնչափ անգամ 1000 ֆրանքնոց մուրհակի որչափ ամսական վճարէ մէկ ֆրանքնոց։

5 ֆրանքի ամսական բաժին մը, որ 60 ամիս վճարուի, իրաւունք կուտայ, ըստ ընտրութեան ստորագրողին, 5000 ֆրանքի՝ ընկերութեան արժեթղթի մը, կամ միմիայն 3000 ֆրանքի և Լիոն քաղաքի պարտաթուղթի մը, որք կը մասնակցին ամեն վիճակահանութեանց և պարգեւներուն, մինչեւ անգամ 50,000 ֆրանքի բաժնին։

Ի փոխարէն ամսական հինգ ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի, ըստ իւր ընտրութեան

1. 500 ֆրանքի, առանձնաշնորհեալ մուրհակ տոկոսներով որք տարուէ տարի կ'աւելնան մինչեւ ցվճարումն, կամ
2. 5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա., կամ վերջապէս
3. 1000 ֆրանքի, Հիմնադրի մուրհակի մէկ տասներորդով.

Ծան. Անցեալ տարեշրջանին մէջ Հիմնադրի Մուրհակներն ստացան 80 ֆրանք շահաբաժին, և ներկայ տարեշրջանին մէջ, շահաբաժինը պիտի լինի 100 ֆրանք մէն մի թուղթի վրայ։

Ի փոխարէն ամսական 8 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի 3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և առանձնաշնորհեալ Մուրհակի մը՝ 500 ֆրանքէն վճարելի, և տալով տոկոսներ որք երթալով կ'աճին մինչեւ վճարման օրը։

Ծան. Կը մնայ միայն ի վճարել 1921 առանձնաշնորհեալ մուրհակ.

Ի փոխարէն ամսական 10 ֆրանքի, ստորագրողն իրաւունք ունի ըստ իւր ընտրութեան.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Պարտաթղթի մը, կամ 1877ի Գրէտի Ֆոնսիէէն, կամ 1871ի Վիլ տը Բառիէն, կամ Վիլ տը Մառսէյլէն. (այս երեք արժէթուղթք վճարելի են 400 ֆրանքէն) կամ 1883ի Օպլիկասիոն Ֆոնսիէռէն մը՝ 500 ֆրանքնոց, կամ վերջապէս

5000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. և Բանամայի պարտաթղթի մը, շրջաբերութիւն 1883ի. Վերջապէս, ի փոխարէն ամսական 12 ֆրանքի, ստորագրողն ըստ իւր ընտրութեան իրաւունք ունի.

3000 ֆրանքի, Մուրհակք Սակագին Ա. ինչպէս նաեւ 1879ի Ֆոնսիէռ կամ Գոմիւնալ Օպլիկասիոն մը, վճարելի 500 ֆրանքի, կամ վերջապէս Իփոթէքէռ Օպլիկասիոնի մը (Գրէտի Ֆոնսիէէն հետ միացուած և 1000 ֆրանքէն վճարելի)։

ՍԱԿԱԳԻՆ Բ.

Այս սակագնոյն մէջ, Մուրհակներն 500 ֆրանքէն վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն միայն 25 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան երեք ամիսն անգամ մը վիճակահանութեամբք։—Բաժինները ամսական են և 2 ֆրանքի. առ առաւելն կը պահանջուին մինչեւ 15 տարի. կը դադրին երբ մուրհակը վաստկի վիճակահանութեան մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ Գ.

Այս սակագնոյն մէջ, մուրհակք վճարելի են մէկ տարիէն առ առաւելն մինչեւ 12 տարուան ժամանակամիջոցի մը մէջ, կանխավճարներով որք տեղի կ'ունենան ամեն տարի յունուարին, ապրիլին, յուլիսին և հոկտեմբերին. առաջին երեքն 100 ֆրանքէն և հոկտեմբերինն 500 ֆրանքէն։—Ամսական բաժինները 2 ֆրանքի են և միայն 50 ամիս վճարելի են։

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Լ'ԱՎԸՆԻՌ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ ապահովագրական ընկերութիւն մ'է հաստատեալ ըստ հրամանագրոյն 1868 յունուար 22ի, և հետեւաբար կը գործէ ընդ հսկողութեամբ պետութեան։ Հեռի լինելով շահադիտման կամ առեւտրական ոև է գործէ, ոև է վտանգի ենթակայ չէ։

Իւր գանձած դրամը ընկերութիւնը կը գործածէ Պետական Արժէթղթոց, Գանձոց Թուղթերու կամ Պետութեան, քաղաքաց և նահանգաց երաշխաւորութիւնը կրող Թուղթերու. այս գումարը բաւական է ապահովելու համար իւր շրջաբերութեան հանած բոլոր մուրհակներուն վճարումն, այնպէս որ մէն մի ստորագրող բոլորովին ապահով է ստանալու իւր ապահովագրութեանց ամբողջ գումարը։

Տեղեկութեանց և բաժանորդագրութեան համար դիմել առ Պետրոս էֆ. Ամպարճեան, գործակալ Ընկերութեան ի Կ. Պոլիս, Թաշ խան, Թիւ 40, Պահչէ-Գաբու, Պոլիս։ 1081

ԳՈՒԻՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ՌԻԼԱՅԸՆՍ

Ծովային ապահովագրութիւն։ —Դիմել առ գործակատարն ընկերութեան, Պ. Վ. Ուիթօլ, Ուիթօլ խան Պահչէ-գաբու Պոլիս. կամ Ղալաթիա Մէրթէպանի փողոց Իզզէթ բաշա խան Թիւ 6։ 686

ՔՍԱՆ ՏԱՐՈՒԱՆ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆ
ԲՈՒԺԱԿԱՆ՝ ՀՌՉԱԿԻ՝ ԱՐԴԻՒՆՔՆԵՐ

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ ՉԻԹԼԻԻ

(ՄԵՐՁ Ի ՊՐՈՒՍԱ)

[illegible]

1304 Սէֆէր 11 Թուական կայսերական խրատով արտօնեալ—Վարձատրեալ Բարիզի, Վիէննայի, Լոնտոնի, Ֆիլատելֆիայի, Անվէրսի, Ֆրանքֆորդի ցուցահանդէսներէն։

Չիթլիի ջուրն, որ Արեւմուտքէն եկող համանման հանքաջուրերէն գերազանց է, շիշերու մէջ կը դրուի ընդ հսկողութեամբ Տր. Աբիկեանի, պատուիրակ ի դիմաց առեւտրական Վսեմ. Նախարարին։ Մէն մի էտիկէտ կրելու է քննիչ բժիշկին ստորագրութիւնը։ Հասարակութիւնը մերժելու է այն ամեն շիշերն որք չեն կրեր Պետութեան այս երաշխաւորութիւնը։

Այս հանքաջուրին յաջողութիւնն ապահովեալ է մարսողական խողովակին և լեարդին հիւանդութեանց մէջ, աւազախտի եւ յօդացաւի մէջ, շաքարախտի և փամփուշտային խօթութեանց մէջ։

Չիթլի շատ ախորժահամ հանքաջուր մ'է, սեղանի համար պատուական ջուր մ'է եւ շատ օգտակար է այն պարագային յորում ջուրերը վարակեալ են համաճարակ հիւանդութեանց ատեն։ Իրենց առողջութեան նախանձախնդիր անձինք ջրհեղեղներու, Պէնտերու եւ այլ ջուրերէն նախամեծար պիտի համարին Չիթլին։

Չիթլին կը դիւրացնէ մարսողութիւնն և կը կանոնաւորէ միւս բոլոր պաշտօնները։ Շատ օգտակար է նաեւ այն պարագային երբ [illegible] մնող մանուկները կաթէ կտրելու է։

Չիթլիի ջուրը շաբաթն երկու անգամ կը ղրկուի աղբիւրէն, այնպէս որ կարելի է վստահ լինիլ թարմ վիճակի մէջ գտնել զայն ի մթերանոցս։

Կ. Պոլսոյ մէջ կը ծախուի ի կեդրոնատեղին Ընկերութեան, 13, Ճէլալ Պէյ խան, եւ ի Մասնաճիւղս՝—Բերա, Պ. Ալիբրանտի, դեղարան Տէլլա Սուտա, 169.—Պոլիս, Պ. Մէպիէ, դեղավաճառ, 24, Եէնի ճամի փողոց.—Յ. Թէրճիման, դեղագործ, Ճղալօղլու, Պարսկական դեսպանատան մօտ.—Աքսարայ, դեղագործ ի Վէզնէճիլէր.—Ղալաթիա, Պ. Մավրոդօ, վաճառական, Մալթըզ փողոց, 34.—Պէշիքթաշ, կեդրոնական դեղարան.—Թէրափիա, Սավա Սրոնօբուլօ.—Պէօյիւքտէրէ, Սոդիրաքի Թէօխարիտի, վաճառական.—Գատը գիւղ, դեղարան Լէօնիտա Անթիբա.—Իւսկիւտար, Սդավրաքի Նուբլօբուլօ, դեղագործ։

Պարապ շիշերը ետ կ'առնուին։ 1054

ԳԱՐԱԳԱՇԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ԼՈՒՍԱՆԿԱՐԻՉՔ

(1804)

Մեծ փողոց Գուլէ գաբուսու Թիւ 667

Ամէն կերպ և ամէն չափու կենդանագիրներ, այսինքն Քարթ տը վիզիթ (չափաւոր), Կապինէ (խումբ), Փանոպինէ (մեծ), Մինեօն (փոքր)։ Պզտիկ տղայոց համար վայրկենական լուսանկար։

Կենդանագիրները մեծ զգուշութեամբ և ըստ վերջնագոյն կատարելութեանց արուեստին կը շինուին։

Բարիզու, Լօնտոնի, Վիեննայի և Պերլինի անուանի գործատուններէն լուսանկարի մեքենաներ, գործիքներն և ամէն տեսակ նիւթերը, գործատանց գիներով կը ծախուին։

Ցանձնարարութիւնք գործատանց գիներով փութապէս կը կատարուին։

Լուսանկարչութեան վերաբերեալ նիւթերը մեզմէ գնողներուն լուսանկարչութեան ուսումն ձրիապէս կ'աւանդուի։

ԳԱՐԵՋՈՒՐ ՇԻՇԵՐՈՒ ՄԷՋ

ՍՏԻՆՖԷԼՏ (ԴՐԷԶ)

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԳՈՐԾԱՐԱՆ
ԱՆՋՐԻԳԱԿԱՆ ՅԱՏԿՈՒԹԻՒՆ
Ընդհանուր կեդրոնատեղի
Մ. ՄՈՐԻՋԻՕ ՖՐԱՆՔԼ
Վոյվոտա, Վիգալիս խան, Ղալաթիա, Եըլտիզ խանի քով

ՍՏԻՆՖԷԼՏի գործարանն, որ կը գտնուի ԿՐ.Ջ. քաղաքին մէջ (Խայրիա), առաջնակարգ հաստատութիւն մ'է՝ 1852ին հիմնեալ, եւ Աւստրեւհունգարիոյ միւս գարեջրի գործարանաց արտածման մէջ առաջին տեղը կը բռնէ։

Ստինֆէլտի գործարանն 1887ին արտահանած է 45,000 հեքթոլիտր։ 1684

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԴԱՒԼԸՄԱՆ ԵՒ ՊԼՈՒՄՊԷՐԿԻ

Ղալաթիա Պէօյիւք Միլլէթ խան, միջազգային Թղթատարատան վրայի յարկը

Սոյն վաճառատան մէջ խիստ աժան գներով կը վաճառուին ամեն տեսակ ճերմակեղէնք, կանանց համար կրկնոցներ, տղայոց համար հագուստներ, կէս հրլազգեստներ, քօսէներ, օծոտի համար ճերմակեղէնք, բանուածքներ, բազմատեսակ գուլպաներ, Թաշկինակներ և այլ այս տեսակ ապրանքներ։

Այս ապրանքներ, որոց ամենքն ալ լաւ տեսակէ են, կը վաճառուին թէ՛ փոքր և թէ մեծ քանակութեամբ։

Այս ապրանքներ կը պատրաստուին Վիէննայի և Պէրլինի յատուկ գործարանաց մէջ։ Նոյնպէս Անգլիաէն, Իտալիաէն և եւրոպական ուրիշ երկիրներէ եւս ապրանքներ կը բերուին։

Գաւառներէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին եթէ փոխարէնը փոխանակագրով և կամ Թղթատարական դրոշմով ղրկուի։

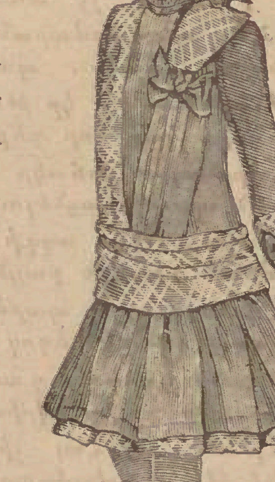

Զը հաւնուած ապրանքները ետ կ'առնուին և ստակը ետ կը տրուի գլղչելով փոխադրութեան ծախքը։ 1180

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
[illegible] Լիվըրբուլ և Արեւելքի միջև։

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալճէրեան	2500	[illegible]	3700
Ալզասեան	2500	Ֆլամինեան	3700
Անատոլեան	2500	[illegible]	3700
Աթէնեան	2500	Իբերեան	5500
Արաբեան	3700	Իլլիրեան	5500
Գասպեան	6000	Իստրեան	5500
[illegible]	6000	Լեսբեան	2200
Դալմաթեան	800	Լիգուրեան	2500
[illegible]	2800	Լիսպոն	800
Տորոս	700	Օփորթօ	700
[illegible]	3700	[illegible]	3800
[illegible]	3700	[illegible]	6300
[illegible]	3700	[illegible]	6800

Սալոնիկէն շոգենաւը, Նաւապետ Տէյվիս յուլիս 2ին աստ կ'սպասուի։

Ֆլամինեան շոգենաւը ամսոյս 10ին Լիվըրբուլէն աստ կ'սպասուի։

[illegible] շոգենաւը, նաւապետ Էլիս, Օտեսայէն ամսոյս 7ին աստ վերադառնալով ուղղակի Լիվըրբուլոյ համար պիտի բեռնաւորի։

[illegible]

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ
ԷՅՈՒԻՐՑ ԼԱՖՈՆԹԷՆ
Գործակալ
Թիւ 1, Մէհմէտ Ալի փաշա խան, Ղալաթիա.
Նաւատէրք, Գարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ.
Լիվըրբուլ

ԲԱԲԱՅԵԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Լիվըրբուլէ, Մէտիտէրանեան և Օտեսայի միջև կանոնաւորապէս բանող

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	[illegible]
[illegible]	2,500	[illegible]
[illegible]	2,500	[illegible]
[illegible]	2,500	[illegible]
[illegible]	2,500	Մարշ
[illegible]	2,800	[illegible]

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով փոխադրութիւն կ'ընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն դիւրութիւն և հանգստութիւն կը տրուին ուղևորաց։

Դիմել առ [illegible] ԸՆԿ
1583 Գործակալք

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

[illegible]

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Քառնաք	4200	[illegible]	3000
Թեպէս	4000	[illegible]	[illegible]
Օսմանլի	4000	[illegible]	3000
Սեսոստրիս	3250	Բէրու	3000
[illegible]	3250	Լոթիւս	800
[illegible]	3250	Օլինտա	800
Մարէօթիս	3250	Սէթի	700

Դիմել առ Ճ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
Ուիթթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ
1891 31, Ճէյմս Սթրիթ, Լիվրբուլ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻՔ

ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴ ՄԷՋ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԵՒ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԻ

Սկսեալ ի 1 Մայիս (Ն. Տ.) 1888, մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն

Կ. ՊՈԼՍԷՆ ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46			
	Առաւօտ											Իրիկուն														
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կ. Պոլիս	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 44	7 2	7 31	...	...	...
Գում–գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 23	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 10	7 40	...	...	...
Եէնի–գաբու	6 32	7 2	7 30	7 58	...	8 54	9 23	10 24	10 50	11 23	11 51	2 2	2 30	3 3	3 59	4 27	5	5 29	6 2	6 31	...	7 15	7 44	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Սամաթիա	6 39	7 8	7 36	8 4	...	9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 8	2 36	3 9	4 5	4 33	5 6	5 35	6 8	6 37	...	7 21	7 50	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 44	7 12	7 40	8 9	8 37	9 4	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 9	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 2	7 24	7 54	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 57	7 24	7 51	8 21	8 52	9 16	...	10 46	...	11 45	...	2 24	...	3 24	4 21	...	5 23	...	6 25	...	7 14	...	8 5	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	...	7 33	...	8 30	9 4	9 25	...	10 55	...	11 55	...	2 33	...	...	4 30	...	5 32	...	6 34	...	7 24	...	8 15	...	...	...
Քիւչիւք Չէք	...	...	...	...	9 14	...	...	...	...	12 3	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	7 32	...	...	...	...	...
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

ՔԻՒՉԻՒՔ–ՉԷՔՄԷՃԷԷՆ Կ. ՊՈԼԻՍ

ԹՈՒԱՀԱՄԱՐ ԿԱՌԱԽՄԲՈՑ

	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45			
	Առաւօտ										Իրիկուն															
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Քիւչիւք Չէք	...	6 40	...	...	...	...	...	...	...	...	...	1 40	...	...	...	...	...	...	...	6 2	...	...	...	...	...	...
Այ Ստեֆանօ	6 20	6 49	...	7 45	...	8 40	...	9 43	...	11 10	...	1 49	...	2 50	...	...	4 47	...	5 49	6 13	...	7 3	...	...	...	...
Մագրիգիւղ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51	...	9 53	...	11 20	...	1 59	...	3	3 56	...	4 57	...	5 59	6 27	...	7 13	...	...	...	...
Եէտի–գուլէ	6 43	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 4	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 8	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25	7 53	...	...	...
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 9	11 8	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16	...	...	7 29	7 57	...	...	...
Տավուտ փաշա	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...
Եէնի–գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22	...	...	7 35	8 3	...	...	...
Գում–գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39	8 7	...	...	...
Կ. Պոլիս	7 5	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 6	3 34	4 30	5 3	5 32	6 5	6 34	7	7 18	7 47	8 15	...	...	...
	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...	...

Փոքր ծրարներն անխտիր կ'ընդունուին ամեն կառախմբի մէջ, իսկ մեծ ծրարք Պոլսէն Մաքրի գիւղ կամ աւելի հեռի կայարանաց միջև բանող կառախմբոց մէջ միայն կ'ընդունուին. Թիւ 1 և 2 կառախումբերն ունին Ա. Բ. և Գ. կարգի վակոններ. միւս կառախումբերն ունին միայն Բ. և Գ. կարգի վակոններ։

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ